

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.
Naročnina:
celoletno K 50.—
pololetno „ 25.—
Posamezna številka 1.—

**Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:
1 mm inseratnega stolpca stane za:
male oglase K 1.—
uradno razglaš „ 1-50
reklame „ 2.—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

Občni zbor SKS.

bo v nedeljo dne 6. marca t. l. ob desetih dopoldne v Mestnem domu v Ljubljani.

Dnevni red:

- 1.) Poročilo načelnštva.
- 2.) Poročilo tajništva.
- 3.) Poročilo blagajnikovo.
- 4.) Naše organizatorično delo.
- 5.) Volitev načelnštva.
- 6.) Poročilo poslancev o političnem položaju Poročajo tudi poslanci srbske zemljoradniške stranke.
- 7.) Službenosti.

Vsak krajevni odbor naj pošlje na občni zbor po dva delegata s pismenim pooblastilom. Ta dva delegata imata glasovalno pravico. Občnega zbora pa se sme udeležiti vsak pristajaš SKS, ki se izkaže z legitimacijo svojega krajevnega odbora.

Načelnštvo SKS.

Govor poslanca dr. Vošnjaka.

(Konec.)

Ustava mora biti!

Ce smo prišli sem kot zastopniki enega stanu, tedaj nismo zaradi tega pozabili na našo narodno državo. Nasprotno! Onih 18.000 volilcev, ki so nas poslali sem, so nas poslali z željo, da izdelamo ustavo, da se brez nje ne vrnemo domov.

V Angliji je običaj, da se ne razdejo porotniki prej, dokler niso izrekli svoje razsodbe. Isto bi moralo veljati tudi za to zbornico. Mi hočemo, da pridemo do ustave, ker moramo priti. Priti pa moramo iz notranjih razlogov, ker, gospoda, ne pozabimo, da so na severni meji vulkanična tla. Kako je to mogoče, da izgubi naša država, če je v resnici tako silna. Korosko, kako je mogoče, da je morala tako sramotno podležiti pri rapalskem dogovoru? Avtoriteta naše države je pašla v mednarodnem svetu, naša država je bila morebiti v prvih dneh njenega priznanja močnejša.

Pleme in krška deklaracija.

Gospod predsednik je omenil krško deklaracijo, ono deklaracijo, ki je bila tolikrat citirana, ne vem, ali po pravici ali po krivici. Poudaril bi pri tej priliki, da je krška deklaracija silna manifestacija našega tedaj še neosvobojenega naroda, da pa je brez pravne podlage, toda važen državni dokument. Naš zemljoradniški klub se je izjavil o kvalificirani večini, da ne dela iz tega vprašanja. Ali baš v krški deklaraciji je točka o številni kvalificirani večini. Toda zakaj se je govorilo o kvalificirani večini? Zato ker je gospod Trumbić izrazil bojazen, da bo odpadel iz ujedinjene Jugoslavije veliko večji del, kakor se je pa faktično zgodilo. Taki časi so bili tedaj. Srbske države ni bilo. Bila je le vladja, bila je hiša, v kateri so bila ministrstva, in kakor mi je znano, ni imelo ministristvo za javna dela drugega kot stol in ravnilo. Kakšen je bil tedaj še naš položaj v Avstro-Ogrski, kako so stali naši zavezniki? V tistih časih je bil pač naraven dvom o popolnem ujedinjenu našega naroda.

Toda kakšna burja je nastala, ko je padla misel, da se večina plemensko kvalificiraj. Določili smo tedaj, da ne sme biti nobene plemenske večine.

Beseda pleme ni nikdar padla v krški deklaraciji. Tam se govori o imenu

Srbov, Hrvatov in Slovencev, ne pa o plemenu Srbov, Hrvatov in Slovencev. Krške konference pa so bile važne tudi zaradi tega, ker so v 13. točki izrazile načelo, ki je edino v stanu nas izvesti iz velike težkoče. To je največji problem, vprašanje naših pokrajin. Ta točka pravi: Ustava bo dala možnost, da razvije narod v samoupravnih edinicah, določenih od naravnih, socialnih in gospodarskih okoliščin, vse svoje energije. To je pot, ki jo je določila krška deklaracija in ki je našla silen odziv v vseh podjarmljenih jugoslovanskih deželah. Mislim, da je imela krška deklaracija baš ta pomen, da je zrušila historično Hrvaško in plemensko Slovenijo ter uničila veliko Srbijo.

Unitarizem.

Mi nismo prišli sem, da se borimo za centralizem. Nasprotno! Od prvega dne, ko sem odšel v izgnanstvo, sem se boril samo za eno misel: da more ujedinjena Jugoslavija živeti in biti organizirana samo na podstavi decentralizacije. Zato je bolje, da rečem namisto centralizem unitarizem, za katerega smo vsi, dočim za centralizem nismo. Unitarizem je početek in podstava našega državnega življenja, decentralizacija pa mora ustvarjati nove centre, toda ne plemenskih.

Centralizem.

Nečem se boriti z mrtveci in centralizem je danes mrtev v vseh deželah. V Franciji, kjer je nad vse težavno premagati stara načela, je regionalizem silno razvit. Enako je na Angliškem. Od angleškega poslaništva sem prejel dokument, ki jasno izpričuje, da dela Angleška uspešno na polju decentralizacije.

Mi nismo narod od včeraj. To doka zuje vsa naša zgodovina. Ce bomo prepričani, da potrebujemo za gotova dela sto let notranjega življenja, tedaj potrjujemo s tem ravno glavni argument nekdanjih avstrijskih protivnikov, ki so dejali, da se Jugoslovani ne morejo ujediniti iz historičnih razlogov.

Ne zamerim gospodu ministru za ustavotvorno skupščino, ker nam ni predložil nobenih debelih „Motivenberichtov“, kakor je bilo to običajno v stari Avstriji, ker mislim, da nosi te „Motivenberichte“ vsak v svojem srcu. (Minister pravde dr. Trišković: Vrlo dobro!) Zameril bi mu le, ker ni predložil gotovih dokumentov, ki so velike važnosti za naše delo. In taki so najprej oni dokumenti, ki se tičejo administrativne ureditve. Vam vsem je morebiti znano, da je bila ustavna komisija gotovo v vseh prečasnih deželah in da je na svojem potu nabrala gotovo prvovrsten material, kar se tiče administrativnih prilik v naši deželi. Nismo organizirali nobene ankete, temveč šli od človeka do človeka in izpraševali, kako mnenje ima eden ali drugi o ustroju države. Ta material smo pripravili in mogel bi dati izvrsten vpogled o administrativnem stanju naše dežele. Zelo me veseli, da so padli nekdanji centralistični pojmi o državi. Padel je prejšnji srbijanski simplicitizem in tako smo prišli do neke decentralizacije.

Država in pokrajine.

Glavno vprašanje, o katerem bom govoril, je: bo li država dovolj močna. Za mene je dognano: nočemo imperialistične države, pač pa silno državo, ki bo izraz skupnega dela vseh. Država mora imeti gotovo jako voljo in v taki državi ne smejo biti slabe pokrajine. Prav tako pa bi bilo napačno, če bi hoteli imeti silne pokrajine in s'abo državo. Mislim, da moramo najti zlato srednjo pot. Glede pokrajin je potrebno, da bodo zbirale vse krajevne energije da pride vse, kar je dobrega v

pokrajini, do izraza. Ne bomo se prepirali zaradi avtonomije, ker ta pojem ni dovolj razčiščen. To, kar mi hočemo, je nekaj čisto drugega. Mi hočemo, da bodo pokrajine velike in njihovi delokrogi široki in jasno začrtani, da se pa ne bodo križali z državnimi zakoni.

Ce bomo povedali, kaj in kako bodo delale pokrajine, kakšni bodo pokrajinski odbori in kakšne skupščine, kaj bo delal namestnik, tedaj bomo odgovorili s tem tudi na to, kaj je avtonomija in kaj je centralizem. Zato bi bilo silno kvarno, če bi se metale le velike besede.

Pokrajine morajo biti zemljepisno opredeljene. Meni se zdi, da gre vladni načrt preveč po poti prejšnjih srbskih okrogov, ki ne morejo biti za nas merodajni, ker niso izvršili svoje naloge. Sem proti plemenski pokrajini, ki je ne zahtevajo niti moji volilci, toda pokrajine hočemo imeti take, da morejo postati faktor v državi.

Prav tako mislim, da imajo pokrajine le malo zmisla, če nimajo sredstev, denarja, da žive. Prosil bi dalje, da se nam izroči to, kar je izdelala komisija za razmejitev pokrajin. To bo še veliko delo, ki ga moramo obvladati. Ne gremo za tem, da propade ustava, temveč da pridemo do kompromisa. Pred očmi moramo imeti, kar je dejal veliki državnik Burke: „Vsaka vlada, vsak večji človeški uspeh, vsaka čednost in vsako pametno delo je osnova na kompromisu, na dogovoru.“

Danes ni več dobra ustava, ki zajamči le politične pravice. Vse dosedanje ustave so usovarjale samo subjektivna prava, nobenih dolžnosti pa niso nalagale niti družbi, niti državi, niti posameznikom. Zato zahtevamo ustavo, ki bo kodificirala velike dolžnosti, ki jih ima družba in država do poedinca, ki pa bo določila tudi dolžnosti posameznika do celote. Ni samo naša dolžnost, temveč tudi pojem dolžnosti zahteva, da določimo mere, ki onemogočajo vsako gospodarsko izrabljanje. To kar mi zahtevamo, je, da pridemo iz družabnega nerada, v katerem živimo, kar pa bo mogoče le, če bodo organizirani stanovi v državi. Ne govorimo tu v zmislu kake bodoče kmetijske države, temveč v zmislu organizacije poklicev v državi. Svobodno naj se organizirajo vsi poklici, ker organizirani bodo napravili red v državi.

Tu se je govorilo tudi o gorenji zbornici.

Ne bom govoril o tem, je li potrebno, da imamo eno zbornico ali dve zbornici. Mislim pa, da je gorenja zbornica, ki je sestavljena tako kot spodnja, popolnoma odveč, ker bili bi isti ljudje in bile bi iste stranke v obeh zbornicah. Ce se pa uredi gorenja zbornica tako kakor na Češkem, kjer sede v senatu iste stranke kakor v spodnji zbornici, potem je tudi ni treba skleniti. Ce se pa že izjavite za gorenjo zbornico, potem morate misliti na to, da daste v tej zbornici zastopstvo onim, ki ne morejo priti do zastopstva v spodnji zbornici.

Končam. Bodite uverjeni gospodje, da smo prišli iz daljnje Slovenije v prestolico s prepričanjem, da smo kot zapadni del našega naroda čuvarji državnega in narodnega edinstva. Mi nočemo nobenega plemenskega separatizma, pač pa hočemo, da se razvijajo krajevne sile slovenskega dela Jugoslavije v močnih pokrajinah.

Mi hočemo najsvobodnejšo samopravo; mi smo odkriti nasprotniki upravnega centralizma. To, kar hočemo, je silna Jugoslavija, ker brez silne Jugoslavije, brez velike države ne more živeti in se razvijati slovenski del našega naroda. In s tem končam. (Odobranje.)

Ustavni odbor.

V Beogradu, dne 25. februarja 1921.

Seje ustavnega odbora se vrše vsak dan in postajajo od časa do časa zelo zanimive. Glede naziva države je zmagal Pašičevo stališče, da se mora naša država zvati kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca in ne Jugoslavija. Ker je bil zagrozil mož z demisijo vlade, če se ne sprejme omenjeni naziv, zato so se morali demokrati udati. Mi smo mnenja, da dobi vsako dete ime od drugih in da si ga samo ne daje. Tako bo tudi tukaj. Anglija, Amerika in Francija so našo državo že davno krstile za Jugoslavijo in to bo držalo tako dolgo, dokler ne bo tudi službeni naziv naše države priromal za njimi navzlic vsej trmoglavosti različnih starcev, kajti življenje gre svojo naravno pot in se ne da uklepati v prepise. Zaradi grbov se je potratilo dosti dragocenega časa. Mariborska „Straža“, glasilo dr. Korosča, imenuje to debato »abderitovstvo«. Mi se v tem primeru s „Stražo“ popolnoma strinjamo, razlikujemo se od nje samo v tem, da napada ona gospode, ki so nedolžni, zamolči pa ime svojega »klobasarija«, poslanca Sušnika, ki je spustil v »predavanje« o celjskih grofih celološkočasni obliki, da so člani ustavnega odbora spraševali slovenske poslance, ali ni poslanec Sušnik po svojem poklicu morda »profesor«.

Zanimanje je vzbujal predlog našega Avramovića, naj se zabrani zloraba vere v politične svrhe. Predlog, ki je glede na podivjane razmere zlasti v Sloveniji, kjer se cerkev prav v zadnjem času zopet grdo in brezvestno zlorablja, gotovo zelo umešten, je dobil tudi lepo večino, kar znači, da bo tudi v zbornici sprejet. Če je klerikalcem res kaj za vero, bi bili lahko sami glasovali za predlog, ker pa jim je samo za politiko in njeno nadmoč, za katero naj služijo cerkev, leca in spovednice, so silno zarjuli proti temu predlogu. Po dobrem hrvaškem vinu žarečem obrazu »komika« dr. Šimraka je šinilo nekaj temnejšega kakor je rdečica. Ta mož je priporočal za primere zlorabe cerkve pritožbo na škofe. Kaj take pritožbe izdajo, vemo po žalostnih izkušnjah mi kmetje in SKS. le predobro. Zaradi tega predloga tovariša Avramovića je padel ljuto po nas tudi ljubljanski »Slovenec«, ki nam v danes došli številki razkriva strašno skrivnost, da smo za ta predlog pridobili poslanca Avramovića poslanci SKS. Ob tej priliki odkriva tudi drugo tajno, da smo vsi poslanci SKS. strašni tepci brez inteligence, da nobeden ne seže preko vaških politikov, da smo neporabni za vsako delo, Pucej pa, da ima svojo mesarsko sekiro le za tesanje ministrskih stolčkov. »Slovenec« pravi, da so mu to potožili srbijanski člani zemljoradniškega kluba. V zahvalo priobčujemo klerikalnim poslancem skrivnost, ki so nam jo izdali hrvaški in dalmatinski poslanci o svojih slovenskih tovariših. Ti so namreč pravo nasprotje svojih hrdnih tovarišev iz SKS., ki so čisto navadne uboge kmetijske

klade. Slovenski klerikalni poslanci se odlikujejo po izredni učenosti in pravijo, da se je bati, če bodo sploh še hoteli dremati na svojih poslanskih stolčkih. Stanovnik in Pušenjak sta pozvana na vseučilišče, kjer bo sta kot redna profesorja predavala narodno gospodarstvo in finančno politiko, fajmošter Škulj postane ministru Draškoviću pomočnik, ker je pokazal ob prevratu kot kočevski okrajni glavar velikanske upravne zmožnosti, ženijalni Kranjc je pozvan na zvezdarno v Greenwichu, Nemanić postane železniški inženjer za Belokrajino, Sušnik častni doktor sv. pisme, Šimrak pa prvi nadzornik vseh državnih uzornih kleti. Za inteligenco ostalih se pa še iščejo primerna mesta. Za kmetiske poslance so že preučeni.

Danes je počel ustavni odbor s 16. točko in, kakor kaže položaj, se bo pri 18. točki ustavil. Do konca meseca marca bo končal ustavni odbor svoje delo, ako ne bo večje nesreče.

Naši poslanci so intervertrali glede šikan, ki jih uganjajo carinarnice pri uvozu umetnih gnojil za »Kmetijsko družbo«. Tukajšnji uradniki mislijo še vedno, da upravljajo staro, malo, predvojno Srbijo. Objavljena je takojšnja odpomoč.

Sinoči se je odpeljal iz Beograda v Ljubljano novi predsednik deželne vlade za Slovenijo, g. dr. V. Baltić. Na kolodvoru sta se poslovila od njega v imenu poslancev SKS. tovariša Pucej in Kušar, ki sta imela priliko spoznati, da nese novi mož s seboj lepe načrte za koristi slovenskega kmeta.

Utopiti nas hočejo.

Pod tem naslovom je izšel v 4. številki »Kmetijskega lista« članek, v katerem se očitajo neresnične in neupravičene stvari, vsled česar moram odgovoriti.

Opozarjam najprej nato, da se je pri seji trgoveke in obrtniške zbornice, ko je šlo za predloge glede trgovske pogodbe, izrekla sodba, da je zavzelo poverjenišvo za kmetijstvo v tem slučaju preveč agrarno stališče, kar bi moralo biti znano tudi avtorju članka.

V elaboratu poverjenišva se je glede izvozne carine za živino, pridelke in mleko ter glede uvoza vina predlagalo nastopno:

1.) Kontingentiran izvoz živine naj bo popolnoma prost. Za ves drug izvoz naj se pa sedanja carina tako zniža, da bo mogoče živino izvažati. Ob prostem izvozu in prosti carini bi bili naši hlevi zaradi valutarno močnejšega soseda v kratkem izpraznjeni, ne samo na škodo konsumenta, ampak tudi na še večjo škodo producenta.

2.) Kakor hitro bo potreba na mleku doma krita, naj bo izvoz mleka prost vsake carine. Pri izvažanju mleka je pomisliti, da smo sicer orientirani proti Trstu, da pa je položaj naše mlečne trgovine danes ves drugačen, kakor je bil pred aneksijo naših slovenskih pokrajin. Glavni interesent za mlečno kupčijo s Trstom je naš izgubljeni del Kranjske, ka-

teremu ne smemo delati nepotrebne konkurence. Z druge strani je pa skrbeli, da naši otroci ne bodo trpeli pomanjkanja mleka kakor v predvojni in vojni dobi in da se bo dvignila na naših tleh mlekarska industrija, ki je potrebna za zboljšanje naših ekonomskih razmer.

3.) Slovenija mi žitorodna dežela v tem pomenu besede kakor drugi deli naše države. Naša dežela producira komaj polovico tega, kar potrebuje. Kakor hitro bo zagotovljena zadostna produkcija in ne bo trpel konsum vsled previsokih cen, bo morala odpasti izvozna carina. Izvoz moka naj bo že sedaj popolnoma prost. Da gnijejo pridelki zaradi pomanjkanja izvoza, ne odgovarja resnici. O tem pričajo današnje cene pridelkov.

4.) Uvoz laškega vina se ima na vsak način zabraniti. Eventualni kontingent bi se moral v skrajnem slučaju dopustiti le z ozirom na interese Vipavske doline in Primorja, ki so stali z nami tudi prej v vinski kupčiji.

To stališče je zavzelo poverjenišvo za kmetijstvo in ga podprlo z obsežnimi statističnimi podatki.

Dr. Vrtačnik s. r., vodja poverjenišva za kmetijstvo.

Odgovor na gorenje.

(Napisal dipl. agr. A. Jamnik.)

Zdi se mi, da bi bilo poverjenišvo za kmetijstvo bolje storilo, če bi se bilo glede mojega članka vprašalo, ali je ono državna institucija, ki naj deluje v prospeh in dobrobit kmetijstva, ali pa je »poverjenišvo za varstvo konsumentov«. Če bi se poverjenišvo sploh samo zavedalo, da je »kmetijsko«, ne bi se bilo ustrašilo gospodarjev pri trgovski zbornici, ki so baje rekli, da je preveč agrarno. Poudarjam, da poverjenišvo za kmetijstvo ne bi moglo biti nikoli preveč agrarno! Kar se tiče varstva kmetijskih koristi, vsaj za mene ni merodajno, kaj poročajo razni gospodje, če pa je poverjenišvo za kmetijstvo tako nesamostojno, da se plaši pred vsako besedo najmanj kompetentnih ljudi, je to znamenje, da poverjenišvo in gospodje pri tem poverjenišvu niso na mestu.

Kar se tiče v 4. številki »Kmetijskega lista« navedenih trditvev, vztrajam pri tem, da so resnične in opravičene ter poudarjam, da je poverjenišvo v mojem članku izrečeno grajo v polni meri zaslužilo.

V gorenjem »popravku« pravi poverjenišvo, da je zavzelo glede izvozne carine stališče kakor ga gori navaja. To pa ni res! Ze stališče glede carine, n. pr. za izvoz mleka, je v resnici precej drugačno. V elaboratu se stališče ne glasi tako kot gori pod točko 2., ampak dobesedno tako-le:

«Od 1 litra mleka se plača danes 12 kron izvozne carine, kar odgovarja sedanjim socialnim razmeram, nikakor pa ta izvozna carina ne odgovarja kmetijstvu, ker je izvoz popolnoma nemogoč. Ker pa še sedaj ni domača potreba za mlekom krita, lahko ta carina še dalje ostane». Tako torej se glasi v elaboratu kmetijskega poverjenišva. Menda sem tedaj prav tolačil. Kar se tiče naše konkurence mlekarsstva na zasadenem ozemlju, se mi zdi trditvev poverjenišva pre malo resna, da bi nanjo odgovarjal.

Glede izvoza živine je poverjenišvo res bilo za kontingentiranje, pri izvozu izven kontingenta pa se ogreva za carinjenje govedi po komadu (ne po teži), in sicer za carino od komada v znesku 9000 kron (t. j. približno 26 kron na kilogram).

K tretji točki gorenjega popravka, ki pravi, da trditvev, da zaradi pomanjkanja izvoza gnijejo pridelki, ne odgovarja resnici, svojo trditvev vzdružujem in poudarjam, da je baš zaradi oviranega izvoza segnilo pridelkov za stoinkomilijonske vrednosti. Ako je poverjenišvo za kmetijstvo pokrito s tako kapo, da zaradi nje ne more ali pa noče videti resnice, mu naj tukaj vsaj površno navedem, kaj vse je zaradi pomanjkanja izvoza segnilo že samo v Sloveniji. To je bil doslej vsako leto krompir, ki ni gnil samo kmeti doma, ampak tudi njegovim zadržugam, izvoznim podjetjem, »Kmetijski druž-

bi« itd. Segnile so doslej vsako leto velikanske množine repe in pese, česenj, marelic, jabolk in vse te stvari gnijejo tudi se danes. Zaradi enako razumnega postopanja centralnih oblastev, ki so stala na prav takem stališču kakor poverjenišvo za kmetijstvo v Sloveniji, so šle svojčas visokomilijonske vrednosti lesnega oglja pod nič. Preteklo jesen kmetje niso mogli zelja niti z njiv pobrati, ker ga ni bilo mogoče vnovčiti. Vsakdo je porezal le toliko zeljnatih glav, kolikor mu jih je bilo potrebnih za dom, za prodajo se pa pri obstoječih cenah ni izplačalo zelja jemati z njiv, ker prodano zelje niti stroškov za rezanje ni moglo pokrivati. Kje pa so stroški za oranje, sajenje, negovanje, gnojenje, dovoz na trg i. dr.? Podobno se je zgodilo z razno povrtnino. In k temu kmetijsko poverjenišvo trdi, da ne odgovarja resnici, da bi bilo kai semnil zaradi pomanjkanja izvoza in si upa še trditi, da o tem pričajo današnje cene (najbrže misli visoke cene).

Glede uvoza laškega vina nisem naravnost trdil, da se poverjenišvo zavzema za uvoz, ampak sem kritiziral dejstvo, da poverjenišvo dopušča govor o tem. O uvozu laškega vina ne dopustimo niti govora in tudi za Vipavsko in Istro ne priznamo izjeme, ker je vsaka kontrola z ozirom na zlorabo po laških trgovcih izključena. Mnenje poverjenišva za kmetijstvo, da bi »Jugoslovanska Matica« v vsaki občini vršila to kontrolo, je pač več kot naivno, ker bo vendar vsak vrabček vedel, da Italijan nikoli ne bo dovolil kakršnega koli delovanja »Jugoslovanske Matice« na njemu pripadlem ozemlju, ker »Matica« je zanj vendar jugoslovansko narodnoobrambno društvo, kateremu pripisuje Italijan gojenje iredente na škodo Italije.

K sklepu prosim čitatelje, naj stvar presodijo in se prepričajo o stališču poverjenišva za kmetijstvo, četudi je to, kakor trdi, svoje stališče podprlo z obsežnimi statističnimi podatki. Ne morem se namreč orestiviti, da se je stališče izdelovalo samo s strogim birokratskim obzirom na statistične podatke (statistika je pa največkrat laž) in se ni tam fakičnih razmer izven pisarniške sobe sploh niti poznalo, niti upoštevalo.

Navedel bi lahko še marsikaj, toda za enkrat naj bo to dovolj!

Postno zdihovanje „Slovenskega gospodarja“.

Da bi se izmazili iz svojega zavoznega položaja, v katerega je spravila klerikalce njih razupita zgodovina, mladeniška nezrelost drja Gosarja in ministrska politika drja Korošca, poizkušajo sedaj vse mogoče in se premetavajo kot smrtno zadeta zver na desno in na levo, samo da bi pritezili zopet na zeleno vejico.

V ta namen so se prijeli vseh sredstev, ki so sploh mogoča v političnem boju. Zvesti svoji zgodovini, so seveda kot pravi »kristijani« najprej poizkusili z lažmi.

Mesece in mesece so pridigovali, da smo mi samo repek demokratov in liberalcev, obrekovali vse naše voditelje in poslance, očitali nam brezversnost in vse, kar si le more izmisliti zlobno srce, ko pa vse to ni pomagalo, pa so segli po drugem orožju, po boju za avtomomijo.

Tudi v tem boju niso imeli uspeha; ne, ker bi naš narod ne odobral avtomomije, temveč ker je vsak razseden človek vedel, da je klerikalcem avtomomija samo sredstvo za dosego njih umazanih strankarskih namenov. Tudi to ni pomagalo, da so grmili proti centralizmu kot za stavo, ker je zopet vsakdo znal, da ni večjih centralistov kakor so ravno klerikalci. Vso Slovenijo bi radi spravili pod eno samo kapo in hoteli bi, da bi vladala pri nas enaka hierarhija kakor med duhovstvom. Dasi je ves naš narod proti centralizmu, vendar ni sledil klerikalcem, ker je spoznal, da je klerikalno vpitje proti centralizmu zopet le strankarska spekulacija, ki bi prestala takoj, ko bi postal Korošec minister. Zato so stopnjevali klerikalci svoje napore in lepega dne smo začuli, da kriče največji monarhisti

„Živio republika!“

Kratka je bila slava klerikalnega republikanstva in skoraj smo slišali novost, da so klerikalni poslanci prisegli kralju.

Po vseh teh neuspehih so se zatekli klerikalci k svoji zadnji rezervi in na-

enkrat smo čuli o kulturnem boju, ker da je vera v nevarnosti.

Klerikalcem, ki jim ni nobena stvar sveta, naravno tudi vera, ki jo izrabljajo že desetletja z največjo brezramnostjo, ne more biti sveta. Toda tudi sedaj je bilo vse vpitje zaman in ves narod je spoznal resnico tako, kakor smo ji podali mi v članku „Kulturni boj“, v svoji 8. letošnji številki.

V svoji zadregi, ko so jim odrekla vsa sredstva, so se zatekli klerikalci k poslednji rešitvi:

k ženskam.

Tako je doživela Ljubljana veseligrdo, da je okrog 200 nahujskanih klerikalnih žensk demonstriralo v Mestnem domu proti brezpomembnim pridigam Miloševića in se ponasalo tako, da pošten človek niti ponoviti ne more besedi, ki so jih rabili te babnice. Da je bila blamaža popolnejša, so jih polili v Ljubljani z vodo in jih premočili z močnimi curki do kosti tako, da je klerikalne borilke minilo vsako veselje do nadaljnega demonstriranja.

Kaj sedaj? se je spraševal s skrbjo klerikalni generalni štab. In na koncu se je oglasil brihtni „Slovenski gospodar“ in našel lek za klerikalno politiko. Če ne pomaga nobena stvar, potem morajo rešiti klerikalni voz

naši poslanci.

In tako je izšla v „Slovenskem gospodarju“ postna pridiga našim poslancem, ki si jo more vtakniti brihtni „Gospodar“ za zrcalo. Tako je neumna in glupa, da pravzaprav vse zdičovanje „Gospodarjevo“ ne zasluži niti odgovora, Ker pa nekateri še vedno prisegajo na „Gospodarja“, odgovorimo na kratko.

Pojav „Samostojne“

je nastov prvega poglavja v „Gospodarjevem“ članku. Stare laži so tu ponovljene in ob koncu zabeležene z neumnostjo, kakor je dejal klerikalcec dr. Simrak, da je dr. Vošnjak poročen s Srbkinjo. Naše poslance imenuje „Gospodar“ stare liberalne kričače, drja. Vošnjaka pa najboljšega prijatelja drja. Zerjava. No, če ne more „Gospodar“ najti drugih očitkov, si lahko tudi te prihrani. Konstatiramo z zadostjenjem, da mora „Gospodar“ molče priznati, da so naši poslanci vendar zvesto in neustrašno branili kmetijske koristi.

Kam pes tace moli, ali kaj hoče „Gospodar“ s svojim člankom, pa pove v drugem odstavku, kjer pravi dobesedno: Mislili smo, da bodo poslanci „Samostojne“ po volitvah šli skupaj s poslanci naše stranke, kar bi bilo soditi po programu, ki so ga razširjali za časa volitev.“ Oh, nebeška otročnost! Torej naši poslanci naj bi se izneverili boju za staro pravdo in vstopili v klerikalno stranko, da bi pomagali zopet

gospodi na noge!

Ne, dragi „Gospodar“, tega veselja ne doživiš in če pišeš še tisoč postnih pridig na naše poslance. Sicer pa, čemu vam bodo „kričači“, kaj vam morejo koristiti „brezverski poslanci“, zakaj bi se vi „omadeževali“ z ljudmi, kakršni so naši poslanci!

Ko je stisnil „Gospodar“ to svojo veliko željo iz sebe, prične s krivim prorokovanjem

o našem zemljoradničkem klubu.

Kar jutri bo kluba konec in Srbi so proti nam, da je groza. Pa naj bo le potolažen „Gospodar“! Čisto na tihem mu povemo, da pridejo dne 4. marca naši tovariši Srbi in Bosanci iz zemljoradničkoga kluba v Slovenijo in tedaj bo že še slišal, kako mnenje imajo o naših poslancih in naši stranki. Na javnem shodu bodo govorili in kakor vse druge bo pokopana tudi ta „Gospodarjeva“ nada, mereča na razkol v našem zemljoradničkem klubu.

V tem odstavku pa je zagrešil „Gospodar“ še eno veliko neumnost. Hoče namreč, da bi odstopil naš poslanec Kirbiš, da bi mogel postati Skoberne poslanec. Grozno huda mora presti klerikalcem, da javno tako vzdihujejo. Ampak v tem oziru smo mi salamenec neumljeni. In naj „Gospodar“ še tako vzdihuje, Skoberne vendar ne bo poslanec.

Edin greh naših poslancev

je, da ne gredo od „Samostojne“, ki je baje centralistična. Veseli nas, da nimajo drugih grehov, kajti tega jim iz srca radi odpustimo. Ker kakor ni „Samostojna“ niti najmanj za centralizem, temveč stokrat prej za regionalizem, tako tudi naši poslanci ne bodo nikdar politični centralisti. Pač pa želimo, da ostanejo v enem oziru še centralisti, in sicer v tem, da zadenejo klerikalce vedno v črno, v centrun. To so delali dosedaj in to bodo delali še v naprej, dokler ne bo v centru zrušena klerikalna moč in dokler ne zmaga naša ideja: misel Stare pravde!

V boj za njo je naš odgovor na pustno zdihovanje „Slovenskega gospodarja“.

Resnica o davkih.

Računajoč na nevednost ljudstva, skušajo klerikalci izkoristiti sedanje neznosne davke in ljudsko nezadovoljnost proti nam, češ: »Vidite, dokler smo mi vladali, bilo je bolje; zdaj, ko nismo več v vladi, pa so davki strašno narasli; to imate od tega, ker ste volili samostojneže za poslance!«

Ker se dá naše ljudstvo le prerado begati od vsakega najeteja in dobro plačanega hujskača in lažnjivca, zato hočem v kraikem pojasniti, kdo je kriv sedanjih visokih davkov. Vsak kmet, zlasti vsak občinski odbornik ali župan, dobro ve, da je treba pri občini ob novem letu napraviti proračun, koliko bo imela občina v prihodnjem letu stroškov in kako se bodo stroški pokrili.

Če ne gre drugače, to je, če ni mogoče stroškov zmanjšati, je treba dvigniti občinske doklade, da se stroški lahko pokrijejo, torej zvišati davke.

Prav tako kot pri občinskem gospodarstvu, je stvar pri državnem gospodarstvu. To, kar je pri občini župan z odborom, je pri državni ministristvo. Ministri morajo po svojih uradnikih izdelati državni proračun za prihodnje leto, in sicer tako proračun stroškov kakor proračun dohodkov.

Če je dohodkov premalo, da bi se stroški pokrili, se morajo zvišati davki, oziroma črtati v proračunu vsi manj potrebni izdatki. Ko je proračun sestavljen, se predloži državnemu zboru poslancev in šele če ga ta odobri, zadobi proračun veljavo.

Državno poslovno ali računsko leto se ne začne z novim letom, temveč z dnem 1. junija, in se konča z dnem 31. maja naslednjega leta. Proračun se pa mora izdelati že dosti prej, in sicer najmanj pol leta prej, tako da je do dne 1. junija že odobren.

Tako so izdelali proračun za sedaj tekoče leto, to je za državno poslovno leto 1920.

Kakšne pravice imajo naši poslanci?

Naša državna zbornica, ki je bila pred jesenskimi volitvami, se je imenovala »Narodno predstavništvo«. Tvorili so to zbornico od raznih narodnih korporacij imenovani ljudski zastopniki, ki pa so imeli večje pravice kakor sedanji izvoljeni poslanci. Sedanja zbornica poslancev se imenuje »Ustavotvorna skupščina«. Poslanci te skupščine so bili izvoljeni na podstavi volilnega zakona, ki ga je izdelala prejšnja zbornica, to je »Narodno predstavništvo«. V tem zakonu stoji izrecno, da imajo ti poslanci, ki smo jih v jeseni izvolili, edino pravico in dolžnost, izdelati ustavo, to je izdelati in skleniti glavne in temeljne zakone, po katerih naj bo naša država urejena. Šele potem, ko bodo poslanci to nalogo izvršili, se izpremeni ustavodajna skupščina v zakonodajno ali z drugimi besedami: šele tedaj bodo imeli sedanji poslanci pravico predlagati in sklepati ljudstvu koristne zakone, dovojejavati ali odklanjati nove davke itd. in še to samo za dobo dveh let, potem pa se mora ta zbornica razpustiti in izvoliti nova na podstavi novega volilnega zakona, ki ga izdelata skupščina.

Šele ta nova skupščina bo imela popolne pravice, kakršne so imeli poslanci bivšega državnega zbora, oziroma še večje, ker bo naša država gotovo bolj demokratična (v ljudskem zmislu urejena) kot je bila bivša Avstrija.

Kaj sledi iz tega? Da je gotovo v največjo korist ljudstva, da sedanji poslanci čim prej izdelajo ustavo, ker bodo potem imeli večje pravice in bodo tudi lahko upivali na to, da se sedanji krivični davki odpravijo, drugače razdele, da bo po vsej državi davek enakomeren in da ne bodo naši kraji bolj obdavčeni od drugih, kakor je to sedaj.

Ker se tega naši poslanci dobro zavedajo, zato so takoj, ko so prišli v Beograd, zahtevali, naj se z delom takoj prične in ustava čim prej in čim bolje uredi, dobro vedoč, da ljudstvu ne morejo poprej izvojevati olajšav, dokler ustava ni sprejeta. In kaj delajo drugi, lažiprijatelji naše-

in 1921. od dne 1. junija 1920. do dne 31. maja 1921. že pozimi leta 1919. in sta ga takratna zbornica in takratni ministrski svet odobrila, s čimer je prejela vlada pooblastilo za pobiranje novih davkov. In kdo je takrat sedel v vladi in v zbornici? Minister dr. Korošec in drugi klerikalci! Tisotudinov finančni načrt potrdili in podpisali in na podlagi tega dovoljenja pobira sedaj finančni minister davke. Kje je bila takrat naša stranka in kje naši poslanci? Se imeli jut nismo!

Res pa je sledeče: Odkar so naši poslanci v Beogradu, še ni bil razpisan noben novi davek, dočim so za časa Koroščevega paševanja prihajali vsak dan novi davki nad davkoplačevalca. Nasprotno: doseženi so že mnogi uspehi in posebno mi kmetje moramo biti hvaležni ravno našim poslancem, ker je njihova za sluga, da se je znižala carina na izvoz živine in lesa, s čimer se je silno koristilo našim posestnikom in živinorejcem. Poleg tega je za zadrage uknjen davek na poslovni promet v Beogradu se je pričelo z zmanjševanjem stanja nepotrebnega uradništva in razne krivične davčne odmere so odpravljene. Seveda, vse to še ne zadostuje in naši poslanci se tega tudi najbolje zavedajo ter silijo zato tudi, da spravijo že enkrat ustavo pod streho, da bi se mogli nato posvetiti samo gospodarskemu delu. Kdo jih pa ovira pri tem delu? Klerikalci in zopet klerikalci, ki se zaradi črk v poslarniku pretepajo v Beogradu že tri mesece.

Taka je resnica, ki je hči božja, in ki ni nikjer tako zaničevana kakor pri klerikalcih. Toda zaman upate in zastoj se trudite, da bi jo udušili, vi lažnjivi in obrekovalci. Tudi pri nas bo zmaga resnica in tedaj gorje vam, ki nevedno izgovarjate Gospodovo ime, ki z lažjo skrunite resnico, hčerko božjo!

ga ljudstva? Vse delo skušajo zavlačevati, tako da bi po njihovem ravnanju lahko trajalo več let, preden bi se ustava sklenila. Davki, draginja in vse druge nadloge bi v tem času naravno še nadalje rasle. In ti nesramneži si celo še upajo trditi, da so naši poslanci krivi sedanjih grozljivih davkov, ker mislijo, da je kmet še tako neumen in zabit, da bi jim to verjel. Dragi kmet! Poženi te lažiprijatelje tja, kamor spadajo! Zahtevaj od svojih poslancev, naj delajo, in sicer tako, da bo to tebi v korist, ne pa tako, da bodo nekateri gospodje, ki bi radi postali ministri, delo zavlačevali. V boj za Staro pravdo!

V odgovor zahrbtnemu dopisniku „Straže“.

V dopisu iz Rogatca, ki je zagledal luč sveta v »Straži« dne 14. februarja, taji neki dopisun, da bi bili klerikalci v kakršnikoli zvezi z Ano Lipnikovo, ki jo Radič tako poveljuje. Koliko je ta sicer brezpomembna ženska v zvezi s klerikalno gospodo nočem preiskovati in niti sumiti. Da pa so bivši Stajercijanci vsled svojega, naši državi sovražnega mišljenja pograbilo to priliko in se poslužili Ane Lipnikove za propagando proti nam, je verjetno in resnično. Državna oblast bo gotovo hvaležna dopisniku, če javi take primere oblastvom.

V istem dopisu se me tudi na prav grad način spravlja v zvezo z mojim bratom, ki se je žal odtujil svojemu narodu in ki se je baje tudi udeležil shoda na Humu, kjer je omenjena Lipnik nastopila za Radiča. Moja narodna čast zahteva, da enkrat za vselej zrušim te klerikalne klevete in da odločno poudarim sledeče: Odkar sem bil zapustil šolo, stojim trdno in neomahljivo v narodnih vrstah ter bil zaradi tega tudi preganjan. Tekom 20 let delujem za pri vseh narodnih društvih ter sem vedno in povsod razširal narodno zvest. Zato pa sem moral okusiti marsikatero bridko uro. Kljub svoji vojaški obveznosti sem med deklaracijskim bojem sklical velikanski tebor v St. Jur, ki so se ga udeležili tudi dr. Korošec, dr. Verstovšek in

Pišek. Tabor je bil velikanska manifestacija za jugoslovenstvo. Pač pa se je tedaj skrila domači župnik in zbežal v Celje, ker se mu je zdelo prenevarno, zameriti se črnozoltim mogotcem. Moje odlično narodno stališče je bilo vzrok, da sem se večkrat ostro sprl s svojim bratom, vsled česar sem zopet mnogo trpel.

Ker je čast, osobito narodna čast, najdražji zaklad človeka, zato si te časti ne dam od nikogar kratiti, najmanj pa od po Francelnu odlikovanih ljudi. Zategadelj pozivljem nepoštenega »Stražnega« dopisnika, naj našteje moje »narodne grehe«. Obenem izjavljam, da bom položil v tistem hipu, ko mi bo dokazal, da nisem bil vselej zaveden in požrtvovalen Slovenec, svoj od naroda mi poverjeni poslaniški mandat. Če pa tega dopisnik ne stori, tedaj je v mojih in v obeh vseh poštenih ljudi podel in lažniv obrekovalec.

Kar se pa tiče v imenovanem članku navedenih dejanj in izjav, ki so jih podali Andrej Drogenik in drugi Rogačani, pa zahtevam najenergичne, da se vsa zaveda preišče in krivci eksemplarično kaznujejo, tiste pa, ki imajo opcijsko dolžnost in so zapleteni v to afero, neusmiljeno izžene iz države, ker resnica je, da v zadnjem času nemčurska zalega v naših trgih naravnost nesramno izvija. Zato pošljite to zalego tja, kamor jo vleče srce: vlačno in bankerotno Avstrijo, kajti to bo najboljši lek za njo.

Ni številke »Straže« ali »Slovenskega gospodarja«, ki ne bi vsebovala nesramnih napadov na mene in moje poslaniške tovariše. Enkrat me »žigosajo« za vojnega dobičkarja, drugičkrat za »žganjarja« (»Gospodar« pravi seveda »šnopsarja«), in kaj sličnega. Prav hvaležen bom dopisniku, če mi pokaže moj vojni dobiček, ki bi mi zelo prav prišel, da bi mogel vsaj več žrtvovati za javnosti koristne stvari. Naša slavna oblastva, s svojim krasnim »špicelistom« napravijo hitro človeka za »vojnega dobičkarja«, če je le prodal nekaj polovnjakov vina ali kako doma izrepolno živinčev. Ker je sedaj cena visoka, je seveda človek takoj vojni dobičkar. Da pa velja tudi obdelovanje zemlje in prehrana živali, da o dragih delavskih močeh niti ne govorim, tega pa najmanj ne upoštevajo naša davčna oblastva.

Kljub svoji delavnosti, ker plačujem dobro svoje delavce in vsled slabih letin, sem danes gospodarsko slabšeji kakor pred vojno. Ne pečam se pa s trgovino z žganjem, temveč uporabljam le nerabno sadje in sadne odpadke za žganjekuho. To pa mora delati vsak dober gospodar in to bom delal tudi jaz tako dolgo, dokler ne bo jel plačevati gobezdavi dopisun za mene davkov, delavcev in obleke.

Če me ne morete napraviti z drugimi sredstvi politično nemogočega, tedaj me tudi s tako perfidnimi lažmi ne boste!

To je enkrat za vselej moj odgovor, ker moram porabljeni svoj čas kot narodni poslanec za važnejše in ljudstvu koristnejše delo, kakor da bi se prerekal za lažnivim dopisnikom. Naš skromen »Kmetijski list« žal nima prostora in tudi lista ne izdajamo za to, da bi se prepirali z raznim dopisuni »Straže« in »Gospodarja«.

Delal sem in delal bom še v naprej za blagor kmetskega ljudstva in v prosep države, če je to bivšim dunajskim cesarskim oboževalcem in sedanjim jugoslovanskim republikancem prav ali ne.

Josip Drogenik s. r.,
narodni poslanec.

Darila za tiskovni sklad SKS.

Na občnem zboru krajevne organizacije SKS. v Vodicaah je bilo nabranih 264 kron. Zivel darovalci!

Krajevni odbor SKS. v Radovljici je daroval 255 kron. Zivel!

V Framu, v Turnjerjevi gostilni, je nabral v vseh družbj tovariš učitelj voditelj Nace Skrbinšek 100 kron. Zivel!

V Prepoljah se je nabral na Sagadinovi gostiji 123 kron. Posnemajte!

V Truštah je nabral naš tovariš Jurij Gorčič na Premrlvi gostiji 20 kron. Zivel!

V Zabnici pri Škofji Loki se je na družabni prireditvi vojnih trpinov nabralo 740 kron. V čast nabiralcem!

Popravek. Izkaz darila iz Smihela nad Mozirjem, ki smo ga priobčili v 7. številki (na drugi strani, drugem stolpcu zgoraj) se naj glasi pravilno tako-le: Na svatbi Franceta Naraločnika so nabrali naši tovariši Ivan Atelšek, Franc Slemenšek in Franc Lesjak (vsi v Smihelu) 300 kron. To vsoto je poslal tovariš Ivan Dolinar našemu upravništvu. K temu znesku so določili ostali gostje še 90 kron, ki nam jih je poslal tovariš Anton Miklavc iz Mozirja. Zivel nabiralci in darovalci!

Pokrajinske vesti.

U III 44/21—8.

V imenu Njegovoga Veličanstva kralja!

Obtoženec Alojzij Jamnik je kriv, da je kot odgovorni urednik »Kmetijskega lista« zanemarjal dolžno pazljivost, vsled česar je v številki 48. tistega lista z dne 25. novembra 1920. izšel pod rubriko »Pokrajinske vesti« članek zoper obtožitelja z nadpisom »Za vzgled kmetom«, ki tvori pregrešek žaljenja časti v smislu § 491. k. z., in je s tem zagrešil prestopke v smislu čl. III. zak. z dne 15./10. 1868., št. 142 drž. zak., in se obsodi po št. 5 istega zakona na 120 (en sto dvajset) kron globe in v slučaju neizterljivosti na 12 dni zapora, po § 389. k. pr. r. v plačo stroškov kazenskega postopanja in po § 39. tisk. z., da objavi sodbo na istem mestu in z istimi črkami, kakor je izšel žaljivi članek, in sicer v 14 dneh po pravomočju.

V Ljubljani, dne 9. februarja 1921.

Za pravilni prepis: Potrato s. r.

Krajevno sodišče v Ljubljani, pis. odd. III.,
dne 24. februarja 1921.

(Novi predsednik deželne vlade) dr. V. Baltič je prišel v petek v Ljubljano in prevzel svoje posele.

(Dr. Pitamie.) bivši predsednik deželne vlade, je odlikovan z redom sv. Save II. razreda.

(Novi občinski volilni red za Slovenijo) je razglašen. Volitve se bodo vršile na podstavi državnozbornskih imenikov in zato ne bodo volili tisti, ki so iz kateregakoli vzroka izpuščeni iz volilnih imenikov. Dan volitev določijo politična oblastva. Volitve je treba vsaj štiri tedne prej razglasiti na občinski deski. Volitve vodijo volilni odbori, ki obstoje iz župana ali občinskega svetolca kot predsednika in iz po enega predstavnika ali namestnika kandidatnih list. Kjer ni odborov, določi predsednika iz vrst volilcev okrajno glavarstvo. Volitve so javne, glasovanje pa je tajno in se vrši s kroglicami. Za občinske odbornekne smejo biti izvoljeni volilci, stari 24 let. Občinske odbornekne in namestnike se voli po obveznih kandidatnih listah, ki imajo toliko imen, kolikor je voliti občinskih odbornikov. Kandidatske liste mora podpisati najmanj toliko volilcev, kolikor se voli odborov. Med podpisanci morajo biti tudi vsi kandidati, da izvolitev sprejmejo. Volitve se vrše po porpucu. Skupna vsota oddanih glasov se razdeli s številom občinskih odbornikov, zvišanim za eno. Tako dobljeno število je volilno število. To se deli z glasovi, ki so jih dobile posamezne liste in količnik pokaže, koliko odborov pripade posamezni kandidatski listi. V občinah, kjer je vložena samo ena veljavna kandidatna lista, proglašajo župan vse kandidate te liste za izvoljene in se volitve sploh ne vrše. Volitve bodo razpisane sredi meseca marca in se bodo vršile v drugi polovici meseca aprila. Somišljeniki, pristaši, krajevni odbori na delo, da bo naš uspeh popoln.

(Vsem tovarišem SKS.) V nedeljo dne 6. marca bo občni zbor SKS. Tega občnega zbora se udeležijo tudi naši stanovski tovariši iz Srbije, Bosne in Dalmacije, da se skupno pogovorimo o težnjah, ki tlačijo kmetsko prebivalstvo v raznih delih naše obširne domovine. Tovariši, naša dolžnost je, da se udeležimo tega sestanka v kolikor mogoče največjem številu, da tako pokažemo našim bratom, da hočemo z njimi v boj za pravice kmetskega stanu. V nedeljo dne 6. marca tedaj vse v Ljubljano!

(Zastopniki zemljoradnikov) poslanci zemljoradniškega kluba iz Srbije, Bosne in Dalmacije pridejo v Ljubljano dne 3. marca s popoldanskim brzovlakom. Dne 4. marca se odpeljejo na Brezovico in na Vrhniko, dne 5. marca obiščejo našo Gorenjsko, dne 6. marca se udeležijo občnega zbora SKS. v Ljubljani, dne 7. marca pa se zjutraj odpeljejo z jutranjim vlakom v Novo mesto, kjer bo shod SKS. na Glavnem trgu. Po shodu si bodo ogledali kmetijsko šolo na Grmu ter gospodarstvo državnega vinarskega nadzorništva.

Vsem cenjenim naročnikom!

List se odpošilja redno vsem naročnikom, ki so poravnali naročnino. Kdor lista ne prejme, naj takoj reklamira! Opozarjamo na to, da tistim, ki naročnine niso poravnali, lista, več ne pošiljamo in da so torej tudi vse tozadevne reklamacije odveč. Vsa imena in vse naslove pišite razločno in celotno, ker sicer se dogajajo vsled nejasnosti nerednosti pri dostavljanju lista!

Uprava »Kmetijskega lista«.

(Dolenjci in Belokranjci!) V ponedeljek dne 7. marca bo na Glavnem trgu v Novem mestu shod SKS. Na shodu bodo govorili poslanci SKS. in poslanci srbskih, bosanskih in dalmatinskih zemljoradnikov. Pridite vsi na shod, da se sami prepričate, kako delajo naši poslanci v Beogradu!

(Velikanski protestni shod) proti nasilju na Koroškem se je vršil v Ljubljani. Shod je uspel sijajno in v največjem navdušenju.

(»Kmetijska družba za Slovenijo«) je prejela v četrtek dne 24. m. m. odklok vlade, da mora sklicati v osmih dneh svoj ustanovni občni zbor. Glavni odbor je vsled tega v silni nepriliki ter misli in tuhta, kako bi se rešil komisarja in občnega zbora. Pa vladni odklok je tako jasen, da ne pomaga nobeno modrovanje in da ostane samo en izhod: ali komisar ali pa občni zbor; v vsakem slučaju pa konec klerikalne gloriole. Do dne 3. t. m. morajo vzgrizniti klerikalci v kislno jabolko. Dober tek jim!

(Kdo hujska?) »Slovenec« je prinesel v torek uvodnik pod gorenjim naslovom, ki ga je napisal očitveno pod vtiskom našega članka »Kulturni boj« klerikalni poslanec v Beogradu. Če že piše navaden podeželni klerikalni dopisnik, je njegova sveta predpravica, da postavlja resnico na glavo, veliko bolj pa velja to za klerikalnega poslanca, ki opravlja naravnost generalne dolžnosti v stranki. Zato pa je tudi »Slovenec« članek »Kdo hujska« samo grdo zavijanje resnice, v kolikor ni očitna in debela laž.

(Kdo hoče kulturni boj?) Povedali smo v svojem članku jasno in odločno, da le sili ljudje, taki, ki nimajo zmisla za koristi naroda. Veseli nas, da je tudi »Slovenec« članek prišel do enakega zaključka in popolnoma se strinjamo z njim, če pravi, da prihajajo vsi kulturnobojni predlogi le iz kuhinje varuhov kapitala in kapitalističnega socialnega reda.

(Odločno pa odklanjamo) njegovo neeđno namigavanje, češ da so samostojni tisti, ki provzročajo kulturni boj. Samo očiten lažnivec more imeti drzno čelo, da očita nam tako gorostasno neresnico. Saj je bil ravno »Slovenec« tisti, ki je več kot enkrat bruhal na nas svojo jezo, ker se ogibamo kulturnega boja, ker nečemo, da bi se poleg drugih strasti razvnela še verska strast v javnem življenju. Kulturni boj hočejo le demokrati in klerikalci in čisto pravilno ugotavlja »Slovenec« članek, ker so eni kot drugi bankokrati.

(Bankokrati.) Odveč je govoriti o demokratski bankokratiji, odveč pa tudi o klerikalni. Slednji se sicer radi bahajo s Krekovim združništvom, ali v življenju časte bankokrate in molo-ha kakor Babilonci svojega malika. Samo po bankah pogledjte, kako se med njimi vedno bolj in bolj širijo klerikalne banke, samo po upravnih svetih pogledjte, kako pridobivajo stalno na veljavi petični klerikalni mogotci. Najrohni dr. Gosar proti kapitalistom, najpisar »Novi čas« proti bankam, klerikalna bankokratija pa z njihov pomočjo le dobro cvete in vedno ošabneje dviga svoje glavo. In da bi šlo njeno žito še bolj v klasje, bi hoteli imeti kulturni boj, da razvnamejo strasti in da potem še lažje ribarijo. To je resnica ozadja kulturnega boja, ki ga hočejo klerikalni bankokrate in kar je v svoji nerodnosti priznal »Slovenec« članek. To pa je tudi vsa resnica, kar je je v članku klerikalnega poslanca, vse drugo pa je laž, grda laž.

(Ugotovljamo.) da ni niti en kulturnobojni predlog v ustavnem odboru prišel iz kuhinje samostojnežev in naj se sklicuje »Slovenec« članek še tako na svoje informacije in na svoje

fantazije o kulturnobojni klikli, ki da jo tvorijo dr. Zerjav, Tribičević, dr. Vošnjak, Pucelj in dr. Tomljenović. Zalostne so informacije »Slovenčevega« člankarja in prazne. Stokrat bolje bi storil člankar, ko bi čisto določno navedel, katere kulturnobojne predloge so vložili samostojni poslanci, namesto da blebata na podstavi svojih »informacij«. Kajti s tem, ker ne navaja nobenih dejstev, priznava, da teh ni in da so njegove informacije laž!

(»Kancelparagraf«) ni noben kulturnobojni predlog. Nasprotno je le obramba proti zlorabi vere, ki je osnovana na Kristusovem načelu, ki veleva, da dajmo Bogu, kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevega, in ki ni od tega sveta, zato pa tudi za hujskarije ni prostora v božji hiši! Ponašamo se s tem, da so pokazali ravno naši poslanci pravi verski zmisel in največ pripomogli, da postane »kancelparagraf« zakon. Enako pa tudi razumemo, da klerikalci silno ugovarjajo »kancelparagrafu«, ker jim pač še nikdar ni bilo za svetost vere, ampak vedno samo za njeno zlorabo. In da spada med poslednje ljudi tudi »Slovenec« člankar, je s svojim zdihovanjem zaradi »kancelparagrafa« jasno dokazal.

(Zlobna neumnost) pa je, če sprahuje »Slovenec« člankar, kaj imajo samostojnejši od tega, če špijonirajo cerkvene pridige. Nikdar in nikoli nismo čutili potrebe, da špijoniramo cerkvene pridige in člankarjevega spraševanja ne moremo zaznamenovati drugače kot z barabstvom. Ali nekaj drugega je res, kar tudi radi priznamo. Naša čast nam je sveta in te si ne damo kratiti od nikogar. In kakor velja to za stranko, tako se drže tega načela tudi vsi naši pristaši, ki ne morejo dopustiti nobenega sramotenja in tudi s priznice ne. Samo zato pa je nastal tudi »kancelparagraf«. Iz npravstvenih ozirov torej in ne iz kulturnobojnih! To je resnica, častiti klerikalni poslanci, in ta resnica vam bo izbila poslednjata tla med ljudstvom.

(Vse verske šole) se morajo zapreti, laže dalje »Slovenec« člankar, češ da zahtevamo to naši poslanci. Brezprijetna laž. Nimamo prav nič proti verskim zasebnim šolam, toda njih zlorabe ne dopuščamo. In kakor je podvržena državna šola nadzorstvu, tako mora biti tudi zasebnoverska. To pa ne pomeni odprave takih šol, temveč le skrb za njih dober procvit. Da je nadzorstvo tudi v resnici potrebno, pa dokazuje »Slovenec« člankar sam najbolje, ko s svojimi lažmi kliče naravnost po državnem nadzorstvu.

(Kdo hujska?) Na podlagi vsega tega vprašujemo sedaj mi, kdo hujska? Da bo odgovor še jasnejši, pa prinašamo še zadnji odstavek omenjenega članka, kjer se pravi bodesečno: »Poučimo narod, da samostojnejši in demokrati izzivajo verski boj« Poznamo vas in vemo, kako si vi mislite pouk naroda. In nikdar ni bil vsaj pouk drugačen kakor hujskaški in tudi sedaj ste si ostali zvesti. Z lažjo boste šli med narod in z lažjo boste hujskali proti nam, pri tem pa hinavsko spraševali, kdo hujska. Vi, licemerci in lažnivci, ki ste čisto okosteneli v podlosti, le nadaljujte s svojim nizkotnim delom, saj boste kmalu dosegli, da se vam bo vsak peščen človek na kilometre daleč ognil, da se ne bi ga prišla vaša brezbožnost! To je naš odgovor!

(Kako farba Stanovnikov atek svoje volice.) Ko je prišel o Božiču Stanovnikov atek iz Beograda prav po tihem domov, skoro tako, kakor derzter, je na skrivnem sestanku zatrjeval, češ »mi krščanski možje ne položimo prisega, prej, dokler nam ne dado avtonomije, ker samo to je pravično«. Dvakrat je vprašal svoje volice, če je tako prav, pa niti najzanesljivejši pristaši mu niso odgovorili, ker se je že vsem zdelo vse preneumno. Kmalu na to so atek drugič prišli iz Beograda. V hudi zadregi so bili in težka je bila pot, kajti čakala jih je taka blamaža, kakršne še nikdo v Horjulu ni doživel. Tedaj je pogruntal atek-izgovor, češ, samo Radičevci so krivi, da smo morali prisesti. Čakali smo jih in čakali, ko jih pa le ni bilo, pa nam ni preostalo drugega, kakor da hočes ali nečes prisemo, ker drugače bi bilo treba pobrati šila in kopita in adijo — mastni dinarčki. Da, dragi atek, dobro je, če tudi poslanci malo samostojno mislijo in ne da samo »šrifte« prenašajo za klerikalni klub. S svojo glavo misliti, ne pa poslušati samo tistega, kar pravi gospoda Gosar in Hohnjec, pa bi izostala blamaža. Tako bodo pa še pozni rodovi govorili, kako je Stanovnikov atek iz Horjula s prisego kupil avtonomijo. Zivio atek in le tako naprej!

(Laži, obrekovanja in zavijanje resnice) so glavna sredstva naših nasprotnikov, zlasti klerikalcev, ki se ne sramujejo niti najumazanejših sredstev, samo da škodujejo ugledu naše stranke in naših poslancev. Tako trosijo sedaj, posebno po Dolenskem laž, da so naši poslanci krivi visokih davkov. Prosimo

tovariše, da nam takoj javijo vsakega takega obrekovalca, da mu zagodemo tako, da ga bo enkrat za vselej minulo veselje za obrekovanje. — Tajništvo SKS.

(Ljudsko štetje.) Tudi Ptuj je slovenski, kajti izmed 4447 njegovih prebivalcev se jih je priglasilo samo 579 za Nemce.

(Slovensko Kočevje.) V Kočevju so našeli 1826 Slovencev, 243 Srbohrvatov, 24 Slovenov in 1154 Nemcev.

(Tržič) šteje 2317 Slovencev, 60 Nemcev in dva Angleža. Po veri je 2372 katolikov in 7 protestantov.

(Na naslov poštnega ravnateljstva.) V Škofji Loki imajo selskega pismonošo Antona Grima, ki pri raznašanju časopisov vedno prigovarja našim naročnikom, naj odpovedo »Kmetijski list« češ: »najbolje je, če lista ne sprejmete in ga vrnete v Ljubljano!« Ker je taka agitacija pri vršitvi službene dolžnosti absolutno nedopustna, zahtevamo, da poštno ravnateljstvo Grima eksemplarično kaznuje.

(Sajenje tobaka v ptujskem okraju.) Ptujski vinorodni okraj je kakor nalašč ustvarjen za sajenje in gojitev tobaka. Najprvo se bo sadil tobak za pipo; kjer se pa lahko pridela še boljši in finejši tobak, tam se bo sadil v poznejših letih tudi ta. Ker se bo tobak dobro plačal, zato se bodo kmetovalci radi poslužili prilike, kajim je zdaj dana, da prijavijo namreč sajenje tobaka na svojem zemljišču. S tem bodo pripomogli, da bo več tobaka, ki ga sedaj primanjkuje, in da bodo prejeli lep hasek. Ko bodo drugim pridelkom cene padle, bo tobak še največ donasal. Posaditi se mora najmanj 2000 sadik na približno pet arov zemlje. Prijavo, da se bo tobak sadil, je treba oddati še ta teden pri občinskem predstojniku. Če bi se prijav ne prejelo dovolj, bi se za naprej ne dajalo več dovoljenja. Kmetovalci, mahi in srednji posestniki, poprimite se te najnovije panoge kmetijskega gospodarstva! V Ptuj se je ustanovil urad za gojenje in prevzemanje tobaka; pri tem uradu dobite tudi vsa potrebna navodila.

(Zelumlje.) V reklamacijski dobi pred volitvijo občinskega agrarnega odbora smo vložili na agrarno direkcijo v Ljubljani priziv zaradi treh v volilni imenik vpisanih oseb, ki po naredbi z dne 1. februarja 1920. nimajo volilne pravice. Volitve so bile za teden dni odložene, ker se je menda zadeva preiskovala. Na pritožbo nam agrarna direkcija ni ničesar odgovorila. Zvedeli smo le to, da je županstvo na vprašanje agrarne direkcije, ali so podatki v prizivu resnični, odgovorilo z ne. Volitve so se izvršile in izvoljeni so bili vsi od nas izreklamirani županovi protežiranci. Po volitvi smo vložili novo pritožbo. Zahtevali smo, naj se izvolitev izreklamirancev razveljavi in proglašajo za izvoljene one, ki so za njimi dobili največ glasov, ali pa naj se vsa volitev razveljavi, župan naj se pa zaradi lažnih izjave kaznuje. Agrarna direkcija je zadevo zopet preiskala. V rešitvi naše pritožbe se nam je odgovorilo, da se zahtevi ne more ugoditi kljub temu, da je bila županova izjava neresnična, torej tudi izvolitev izreklamiranih neveljavna, češ to bi bilo za stvar škodljivo. Tako tvorijo pri nas občinski agrarni odbor med drugimi tudi ljudje, kateri po zakonu nimajo niti volilne pravice. Čemu imamo potem ministre in njih naredbe, če jih ne upoštevata ne županstvo in ne agrarna direkcija niti tedaj, ko se jih opozori na protizakonitost. Ako pa agrarna direkcija ni sposobna izvajati ministrskih naredb in nima moči kaznovati prestopkov klerikalnih županov, naj se preseli med ruske boljševice ali pa, kar bo ceneje, v Radičevo republiko v oblake, kamor bomo mi poslali kmalu tudi našega župana. Tako postopanje neti nezadovoljnost in je tako najboljša propaganda za komunizem. — Prizadeti.

(Iz Zabnice pri Škofji Loki.) V zadnji številki »Domoljuba« se neki ljubeznivi prijatelj vtika v našo drugače tako mirno vasa. V članku »Iz okolice Škofje Loke« napada našo vas lažnivo in hinavsko, vendar pa se ne upa podpisati svojega članka s pravim imenom. Ker mi, ki smo oddali »fernikole«, kakor nazivlje volilne kroglice, v resnici večinoma v skrinjico SKS., bolj ljubimo resnico kakor on, zato beležimo resnici na ljubo sledeče: Res je, da smo priredili bivši vojni trpini dne 2. februarja t. l. družabno prireditve, na kateri naj bi se za prestano trpljenje med vojno malo razveselili. Glede prireditve je bilo sklenjeno, da bodi brez vstopnine, vendar pa se naj na njej pobira za vojne sirote, vdove in invalide prostovoljne darove. In res so dobra srca darovala v ta blagi namen znesek 1540 kron, ki se je že razdelil med domače invalide, vdove in sirote v vojski pohabljenih in padlih vojakov, nekaj pa se ga je razdelilo med slepce, bivajoče v zavodu za oslepele v Ljubljani. Potrdila o prejemu denarja so na razpolago. Ker smo pa mi zavedni kmetje

in ker težimo za napredkom, ki pride, kakor vemo, za nas samo potem SKS., zato smo sklenili, da bomo pobirali tudi za tiskovni sklad „Kmetijskega lista“. Za ta sklad smo pobirali resno uro kesneje kakor za prej omenjeni namen ter smo pri tem pojasnjevali, za kaj pobiramo, tako da je vsakdo vedel, v kateri namen daruje. In tako smo prejeli 740 kron prostovoljnih darov za tiskovni sklad. Torej, če ljubeznivi dopisnik želi še kaj vedeti, mu rade volje pojasnimo, vendar mu svetujemo, naj se drugič prej prepriča o resničnosti svojega pisanja, preden kaj takega obelodani v časopisu. Ako je mož, naj se prihodnjic dopiše s svojim popolnim imenom! Dovoljujemo si še pristaviti, da bi bil članek za „Domojuba“ veliko častnejši, če bi bil poročal, da se je v eni ali drugi izmed vasi, ki niso oddale „fernikol“ „Samostojni“, nabralo po izgledu naše vasi toliko in toliko za vojne invalide, vdove in sirote, kakor pa je bil članek, ki se tiče zadeve, na katero smo s predstojcem oče-govorili. — *Prizadeti vaštani.*

(Iz Bukovske doline v Bohinju.) Ko je Avstrija razpadla, se nam je obetal na vseh koncih in krajih, da bo sedaj kmet, gospodar na svoji zemlji. Pa ostalo je vse pri starem. Poglejte samo Bukovske planine, ki merijo 2100 orolov! Kdo ima dobiček od njih? Gospoda od verskega zaklada ima v naših planinah lov in ne plačuje niti fička. In vendar bi se mogel kriti z dohodki lova znaten del občinskih stroškov. Ker so planine naša last, zato tudi zahtevamo, da je lov na naši zemlji naš ne pa gospodin. *Kaj pa z gozdi?* Izletnik, ki obdružuje pri prehodu doline lepe gozde, si misli: srečni Bohinjci, ker imajo te-le gozde. Da, srečni, samo če bi bili ti gozdi njih last. Ampak srečni posestnik gozdov je verski zaklad. Pred približno 50 leti so smeli naši kmetje po teh gozdih še svobodno sekati les. Tedaj pa so prišle z Dunaja nemško pisane listine, ki jih kmet ni razumel in se zato tudi zanje ni menil. In tako je naenkrat prišel ukaz: Kmet, ti boš imel od sedaj naprej gozd in pašnik skupaj, gospoda pa vse lepe gozde. In tako se je tudi zgodilo. Ko so spoznali kmetje, da ne opravijo ničesar proti nemškemu nasilju, so za svoj denar odkupili nekaj svojih gozdov, ker drugače sploh ne bi mogli živeti. Od tedaj pa so se razmere zopet poslabšale in danes je vse polno posestnikov, ki nimajo niti lesa za stavbe, niti stelje za živino. Pri nas v Bohinju je polja malo, gozde pa ima verski zaklad. Preživljati se moremo le z živino. Tega pa tudi ne moremo delati, ker nam verski zaklad ne da pašne v svojih gozdih, ki jih goji kot rože na vrtu. So planine, kjer se je včasih paslo do 100 krav in mnogo ovac, danes pa ni hrane niti za pet krav. Gospoda misli, da nese les več kot živina. To pa ni res. Živino molzemo in se od tega živimo, gozd se pa seka le vsakih 80 let. Zato naj prepodi gospoda, kaj je koristnejše: ali živina ali gozd! Draginja je vsak dan večja, da v goratih krajih skoraj ne bo obstanka, če nam naša nova Jugoslavija ne povrne tega, kar nam je vzela krivična Avstrija. Boda je silna in zato prosimo vse okrajne in občinske agrarne odbore, da se za to zavzamejo. Enako pa tudi prosimo naše poslance, naj skrbno, da se bo uredil novi lovski zakon tako, da bo lov tistega, čigar svet je. Kmet bodi na svoji zemlji svoj gospod! Od tega mi Bohinjci ne odnehamo in zato: v boj za Staro pravdo! — *Kmet iz Bukovske doline.*

(Cerklje na Dolenjskem.) Na umazani dopis v 7. številki „Laziljuba“ z dne 16. februarja t. l. naj odgovorimo z nastopim: V Cerkljah se nahaja prostovoljno gasilno društvo, ki potrebuje nele novo gasilno orodje, nego tudi novo stavbo. Društvo ne obstoji iz samih samostojnežev in komunistov, kakor trdi dopisnik, temveč iz pristašev vseh političnih strank. Res je, da je bila 30. januarja t. l. veselica pri g. Ivanu Vahčiču v Cerkljah in korist gasilnega društva, ki je po zaslugi g. Vahčiča tudi dobro uspela. Res je, da so se pobirali prostovoljni dobiki za tombolo, med temi tudi krače, klobase itd. Kar je bilo darovanega, je ljudstvo tudi s srečolovom dobilo. Dopisuvno trditev, češ da so bili dobiki iz kmetijskih žuljev, je lažniva. Kdor je kaj daroval, tisti je to storil prostovoljno in korist društva. Kar se tiče predložitve splošnega računa, bodi povedano, da je naložil načelnik od kosmatoga dobička veselic v župniški hranilnici (v Cerkljah) 4500 kron, nad 1000 kron pa je v ročni blagajni na razpolago za najne dnevne potrebe. Da je g. Vahčič načelnik, je zahteval prejšnji odbor in ostane načelnik tudi v naprej. Za stavbo gasilnega doma je pripravljen darovati lep stavbni prostor ob državni cesti v Cerkljah, in sicer zastoj. — Kdo more trditi, da ne pozna Boga? To je domišljija lažnivega dopisnika. V cerkev ne zahaja zaradi tega, ker se ne strinja s tem, da obdeluje g. župnik svoje žup-

ljane z nelepimi izrazi. Dotični dopisnik, „Kmet“, naj se podpiše s svojim popolnim imenom, sicer se ga smatra za navadnega obrekovača in lažnivca. — *V Cerkljah, dne 20. februarja 1921. Za prostovoljno gasilno društvo: Franc Zibert s. r., tajnik.*

(Artiče.) Zadnji čas je klerikalna horda zopet nekako ponosno začela vzdigovati glavo. V Artičah smo imeli pred njo celo za časa volitev mir. V nedeljo dne 27. m. m. pa je prišel sem znani urednik Krajnc, da tu priredi shod ter ustanovi krajevni odbor SLS. Ker pa je menda čutil pod seboj vroča tla, se je podal v župnišče, kjer se je zbralo kakih 20 udeležencev. Ko sem mu že v začetku govora pri več točkah ugovarjal, je izjavil, da zboruje po § 2. in da ga ne sme nihče motiti ter zahteval, da takoj zapustim sobo, kar pa sem storil šele čez kake četrte ure skupno z drugimi „samostojneži“. Zvedel sem, da je nazadnje s kakimi 10 backi ustanovil tudi krajevni odbor SLS. Če pa bo imel novi odbor tudi uspeh, pa je drugo vprašanje, ker v Artičah je SKS. trdna. — *Samostojnež.*

(Šoštanj.) V nedeljo dne 20. februarja so se godile pri pogrebu dr. Breschnika (pravilno Breznika) v Šoštanju naravnost neverjetne stvari. Čeprav rajnik ni bil član gasilnega društva, je vendar to društvo nastopilo pri pogrebu korporativno in se pri tem posluževalo — *neške komande*. Tudi načelnik gasilnega društva iz Družmirja se je vrge v parado in ker se od članov društva ni nihče hotel udeležiti te pangermanske demonstracije, je šel načelnik za krsto sam. Po pogrebu se je v Breznikovi gostilni nesramno hujskalo in z vso vnelo kopalno grob Jugoslaviji. Razni govorniki so nastopili, klicali „Hoch Osterreich“, kričali proti nam in na koncu zapeli hujskajočo pesem „Die Wacht am Rhein“. Na glavnem trgu so potem napadli Slovca g. Ravkna, ga pobili na tla in kričali: „Bijte ga“, „hauts nieder den slovenschen Hund!“ Vse to se je godilo v letu 1921., v katerem bodo potekla skoraj že tri leta, odkar je vrag Avstrijo vzel. Vprašamo naša oblastva, kako je to mogoče, vprašamo orožniška poveljstva, kaj delajo orožniki. Zahtevamo eksemplarično kazeno za krivce in tudi za one, ki malomarno opravljajo svojo službo.

(Iz konjskega okraja.) Ker je konjski okraj po veliki večini vinoroden, zato nas je predstojeca trgovinska pogodba z Italijo silno zanimala, osobito kako mislijo naši poslanci glede uvoza italijanskega vina. Na povabilo okrajne organizacije SKS je prihitel naš poslanec Drofenik v nedeljo dne 20. februarja med nas in priredil v Spitaliču in v Ločah dva zelo dobro uspeša shoda. Udeležba na obeh shodih je bila naravnost velikanska, kar je veselo znamenje, da se naše kmetstvo ljudstvo zanima za politična in gospodarska vprašanja. Poslanec nam je razložil, kako težko stališče imajo naši kmetijski poslanci zlasti tedaj, kadar gre za varstvo kmetijskih koristi. Zemljoradniški (kmetijski) poslanski klub je storil vse korake, da se zabrani uvoz italijanskih vin. Treba pa je, da tudi vse vinorodne občine in organizacije pošljejo najhitreje ostre proteste proti uvozu italijanskih vin, da imajo tako naši poslanci, sklicevaje se na voljo ljudstva, lažje delo. Na obeh shodih so kmetje, živinorejci zahtevali, naj se izvažna goveja živina, konji in prašiči za malo carino, da pridejo kmetje do denarja, ker ga drugače itak ne morejo dobiti. Protij izvozu živine je na zborovanju v lepi zvezi s klerikalci klicalo nekaj nemčurjskih mešetarjev (Walland, Jesich, Fleck in drugi). Ko je tem pi-javkam poslanec Drofenik pojasnil, da je zagovornik želji in koristi navzočih 500 kmetov, ne pa nekaterih mešetarjev, in se je pijani Walland proti kmetom neokusno izrazil, so postavili vili kmetje te razgrajče na cesto. (Prav tako!) Nemčurji in klerikalci so izustili pri tem tako neslane, žaljive in protidržavne medklice, da se bodo morali zagovarjati radi njih pred državnim pravdnikom. So se bili ti rušili miru odstranjeni, se je zborovanje mirno nadaljevalo. Zborovalci so izrekli na obeh shodih zaupnico poslanecem zemljoradnikom ter zahtevali, da v začetnem uspešnem boju vztrajajo. Nemčurji so začeli v konjskem okraju nesramno protidržavno hujskanje. Opozorjamo merodajna oblastva na razne Wallande, Flecke, Essicke in druge take mešetarje. Na razne medklice imenovanih je poslanec Drofenik izjavil, da prekine za pet minut zborovanje, da se lahko oglase za besedo oni, ki vedo kaj pozitivnega o tem, da se je našim fantom v naši armadi zgodila kaka krivica, n. pr. da jih tepo, da so v tej zimi bos, da morajo v sonce gledati v obešenem položaju ter zahteval, naj vsakdo brez strahu pove, če se je komu kaj zgodilo. Zelo značilno je bilo, da se na poziv ni nihče oglašil za besedo. Vsi ti hujskaci so zlezli pod klop in nihče ni vedel niče-

sar povedati. Tako so kmetje do dobra spoznali te kričaje. Glasno so od njih zahtevali, naj povedo sedaj, kar vedo, ker drugače bo jasno, da samo hujskajo. Za to hujskanje je edino zdravilo, da vzame naša državna oblast te protidržavne elemente na muho. Gotovo se dogajajo nerednosti povsod, kakor so se godile tudi v avstrijski armadi, tega pa so krivi poedinici in ne vsa uprava. *Pozivljemo naše vojake, naj vsak resničen primer krivice naznanijo na pravo mesto,* kajti prepričani smo, da bo vojna uprava storila vse, da se morebitni nedostatki odpravijo in krivci občutno kaznujejo. Z velikim zanimanjem in odobravanjem so sledili zborovalci poslanecem razlaganju o samoupravi Slovenije, kakor je zasnovana po klubovnem ustavnem načrtu. Zborovalci so se soglasno izrekli proti plemenski Sloveniji in zahtevali iz praktičnih ozirov samoupravo za Kranjsko z delom Primorja, s pokrajinskim zborom in odborom v Ljubljani in samoupravo za Štajersko s Prekmurjem s sedežem v Mariboru.

(V Kozjanskem okraju) so se vršile dne 20. svečana t. l. shodi SKS., in sicer v Kozjem po prvi maši in v Bučah ob dveh popoldne. Veličastna udeležba iz vseh krajev kozjanskega okraja je pokazala, kakšno zanimanje vlada v tem okraju za našo stanovsko stranko. Na obeh shodih je obrazložil v obširnih izjavah poslanec Urek položaj v zbornici in državi. Orisal je naše delo in cilj, ki ga hočemo in moramo z združenimi močmi doseči. Končno je izrekel v imenu „Samostojne kmetijske stranke“ volilcem tega okraja posebno zahvalo, ker je ta okraj v vsej Sloveniji prvi, ki je najvišje in najponosnejše dvignil našo zeleno zastavo v boju proti zatiralcem svobode in koristi našega kmeta. Udeleženci so energično protestirali proti atentatu na naše vinorejce, ki bi se izvedel z uvozom tujega vina v državo. Takih ud. cv. ne bodo nikdar mirno prenesli. *Postavcem SKS. so zborovalci z navdušenim „Zivio“ izrekli popolno zaupanje za dotedanje delo in jih pozvali, naj zastavijo vse svoje moči za olajšavo bednega stanja tega od železnice in glavnih cest tako oddaljenega okraja, za katerega se do sedaj ni nikoli brigal. Niti za las naj se ne odstopi od upravičenih zahtev po najširši avtonomiji, izvozu živine, vina in sadja itd. Predloženihi je bilo nebroj pritožb glede strankarskega delovanja nekaterih uradov, zlasti pa glede neusmiljenega in sovraživega pritiskanja davčnega vijaka, kjer se je prišlo na sled raznim „pomagam“. Poslanec Urek je obljubil, da bo zastavil s tovariši ves svoj vpliv in se potrudil ugoditi vsem upravičenim željam in pritožbam svojih volilcev.*

(Šmarje pri Jelšah.) Podružnica Splošne organizacije vojnih invalidov za slovensko ozemlje v Šmarju pri Jelšah opozarja mariborsko „Stražo“, da bo zaradi hinavskega in lažnivega dopisa z dne 23. februarja o tobačni zalogi v Šmarju pri Jelšah imela v kratkem priložnost dokazati resnico dopisa pri sodišču. Ta od nega ali dveh prvovrstnih šmarjskih hinavcev in lakomnežev skrupucani dopis je bil naperjen proti Anderluhu zgolj iz nevoščljivosti in političnega nasprotstva. Dopis obstaja iz samih nesramnih laži, kar bomo „Straži“ pri merodajnem oblastvu dokazali. Do takrat pa naj služijo „Straži“ v vednost, da sta kr. delegacija ministrstva financ in Ljubljani in finančno okrajno ravnateljstvo v Mariboru ne na protekcijski, ampak na pravični podlagi odvzela tobačno zalogo veletrgovcu, bogatašu in obnem šmarškemu županu ter jo podelila našemu tovarišu vojnomu invalidu Ivanu Anderluhu kot Slovincu in šmarškemu domačinu, ki trafiko sam vodi, in sicer v istih prostorih, kakor je bila prej celih dvajset let, to je na najboljšem prostoru v sredini trga. Ako pa ti prostori „Straži“ ne ugajajo, pa naj v božjem imenu prisili finančno okrajno ravnateljstvo, da tobačno zalogo prestavi v župnišče ali pa v cerkveni zvonik. Torej nevoščljiva „Straža“ zadovolji se nekaj časa z navedenimi podatki, vse drugo lažnivo obrekovanje, ki ga vebuje dopis, pa ti bo v najkrajšem času na sodišču odkrito. — Za podružniški odbor: Hrovat Alojzij s. r., t. č. tajnik; A. Legvart s. r., t. č. podpredsednik. — (Sramota za „krščanski“ list, ki celo invalide preganja s sovraštvom. — *Uredništvo.*)

(Vrhloga.) Dne 21. t. m. je preminula tukaj po kratki in mučni boleznici žena našega vrliga tovariša Valentina Soršaka Amalija. Pokojnica je bila naša zvesta somišljenica in dobra agitatorica. Svela je kot dobra žena in skrbna mati. Zapušča šest nepreskrbljenih otrok. Vsej rodbini naše sožalje! Lahka ji zemlja!

(Zetale.) Dopisniku „Slovenskega gospodarja“ iz Zetale povemo na kratko to-le: Samo krave pišejo take neumnosti, kakršne je on napisal. Kvečjemu kronan osel bi napisal še večje. Tisti „zapeljani bajtar“ je laž in kar

ni v dopisu neumnega, je pa zlobno in hinavsko. Zato si pa tudi nočemo umazati rok.

(Jarenina.) Gospa Ana Stanger je darovala povodom smrti svojega — so-proga Ignaca Stangerja 600 kron za revne učence v Jarenini. V isti namen so prispevali domači in mariborski lovci 350 kron namesto venca na grob blagopokojnika. — Ob koncu plemenitoga življenja plemeniti čin. — Blagim dobrotnikom šolske mladine izreka šolsko vodstvo tem potem svojo prisrčno zahvalo.

(Bučočevci.) Na prvem občnem zboru krajeve organizacije SKS. v Bučočevcih, ki je bil v nedeljo dne 20. februarja pri tovarišu Kolmaniču, je bil izvoljen ta-le odbor: Predsednik: Franjo Žitek, posestnik v Bučočevcih; podpredsednik: Anton Magdič, kmet v Stari novi vasi; tajnik: Franjo Kosi, posestnik v Bučočevcih; blagajnik: Martin Kolmanič, posestnik v Bučočevcih; gospodar in pregledovalec računov: Josip Korošak, posestnik v Stari novi vasi; odbornik: Ivan Senčar, posestnik v Stari novi vasi; odbornikov namestniki: Peter Strahl, Franjo Topolnik, Alojzij Kolbl, vsi kmetje v Bučočevcih. Odboru, ki gre krepko naprej za naša prava, naše čestitke!

(Iz Prekmurja.) Dosti se piše, a še več se govori o Prekmurju in tukajšnjih gnilih razmerah. In to po pravici, ker stvari, ki jih počena občinski gerent (bivši agent in madžaron) Sever v Dolnji Lendavi, prekašajo že vse meje dostojnosti. On kupčuje in bogati na račun uboga seljaka, roko pa mu drže njegovi pokrovitelji, ki stoje v neposredni bližini bivše Brejčeve deželne vlade, med njimi seveda največji madžaroni in žal — tudi nekaj duhovnikov. Tako sklicujejo gospodarske in druge shode, na katerih pa se ne govori o gospodarstvu, marveč se le hujška že tako zapeljano ljudstvo proti državi in državnemu jedinstvu. Te dni so sklicali shod v Bugojino, na katerem pa se niso zadovoljili s samim hujskanjem, marveč so še celo sklenili resolucijo, ki so jo poslali v Beograd. Pa proti komu protestirajo? Čujte in strmite! *Proti naselitvi nekaterih begunskih družin z Doberdruške planote in proti koroškimi duhovnikom-beguncem*, ki jih je prišlo nekoliko v Prekmurje. Pa zakaj so proti beguncem? Zato, ker se jih kot poštenih in narodnozavednih mučnikov boje, da bi jim izčistili kalno vodo, v kateri ti mogočnejši zdaj ribarijo in si polnijo svoje žepce. Toliko za danes. Ob priliki se bomo pa še oglašili in malo posvetili v Severjev Avgijev hlev. — *Prekmurjski kmet.*

Divjanje fašistov v Trstu.

V zasmeh vse kulture, v večno sramoto italijanskega imena nadaljujejo tržaški fašisti s svojim barbarstvom.

Mislimo na svoje brate tam preko, ki so izpostavljeni takim strahotam in ogorčeno se vprašujemo, ali res ni sile na svetu, da bi končala to brezsrčno barbarstvo degeneriranih pobov. In začudeni sprašujemo Beograd in vso Evropo, ali res ne najdeta sredstev, da zaščitita ljudi in da končajo fašisti strahote!

V naslednjem poročilo o divjanju fašistovske sodrge.

Zakaj so se pričeli nemiri?

Že tekom nedelje so širili po Trstu naravnost strahotne vesti, kako da so naši fantje v Logatcu pretepli Italijane in onečastili laško zastavo. Kaj je resnica? Ko so prišla v Logatec naša oblastva in je postal Logatec zopet jugoslovanski, tedaj je vse prebivalstvo bilo polno veselja in vse je glasno izražalo svojo radost. To pa ni bilo vseh laškemu orožniku, ki je pričel izzivalno govoriti našim, kaj da se veselo, ko pa Jugoslavije sploh ni, ker da jo bodo Italijani že drug dan razbili. Ogorčeno ljudstvo ga je stavilo na odgovor. Ker pa orožnik le ni hotel prenehati z izzivanjem, temveč se mu je pridružil celo laški kapitan, so prijele oba trde pesti naših fantov in jim malo zrahljale kosti. Ta dogodek so porabili Italijani za nesramno gonjo proti Jugoslovonom in sklicali v Trstu dva shoda, kjer so bruhalo ogenj in žveplo na Jugoslovane.

Kanlanski dogodki.

Med tem je bil v bližini Kanfanara ustreljen nek fašist, ki se je vračal iz aneksijske proslave v Pulju. Dogodek je bil za fašiste voda na njih mlin in sedaj so se čutili upravičene, da izvrše svoje že davno pripravljene naklepe.

Delavski dom v plamenih.

Po protestnem shodu so vdrli fašisti v «Delavski dom» v ulici Madonina. Vse navzočne, bilo je le nekaj uslužbencev, so pozvali, naj nemudoma odidejo. Takoj nato pa so zažvenketale šipe in pričelo se je raz-

bijanje pohištva. Skoraj pa se je pokazal dim in poslopje je bilo v plamenu. Ker so zasedli fašisti vse dohode z revolverji, niso mogli gasilci niti gasiti. Šele pozneje so stražniki izvojevali gasilec dostop do pogorišča, tako da se vsaj niso vnele so-sednje hiše.

Napad na «Edinost».

Ko so fašisti dovršili pri «Delavskem domu» svoje zločinstvo, so odšli proti «Edinosti», ki je bila sicer močno zastražena, vendar pa se je posrečilo fašistom vdreti v spodnje prostore, kjer so razbili vse, kar jim je prišlo pod roke.

V gostilni «Pri petelinu».

Iz Sv. Frančiška ulice so odšli nato na Oberdankovo trg, kjer so vdrli v Lenčovo gostilno «Pri petelinu». Po nasilju nad vsemi gosti, so odšli dalje in prizanegli gostilničarju le, ker je regnikolo.

Naskok na srbsko šolo.

S kriki «Doli Jugoslavija» so odšli nato pred srbsko šolo, ki se nahaja ob Velikem kanalu poleg pravoslavne cerkve. Vdrli so v šolo in razbijali kot besni in vse to nasproti ravnateljstva tržaške policije.

Napad na «Spartaco».

Od srbske šole je odšel del fašistov v ulico del Rivo, kjer so vdrli v socialistični izobraževalni krožek «Spartaco» in zažgali dom, potem ko so vse razbili.

Splošna stavka.

Kot odgovor na te nasilnosti so proglasili socialisti generalno stavko. Da pa izbijejo njen pomen, so tudi fašisti proglasili vsled v Kanfanaru ubitiga fašista šolsko stavko. V Trstu počiva vse delo, po hišah pa plapolajo posamezne črne zastave v žalost, ker je bil ubit zločinec-fašist.

Novo divjanje fašistov mora roditi odpor vsega poštenega prebivalstva in osobito socialisti bi bili dolžni, da z ognjem in mečem končajo divjanje zločinskih pobov. Kakor govorijo poslednja poročila, se je to tudi zgodilo. Bajje je «Stabilimento tecnico» v plamenu, po mestu pa se čujejo eksplozije bomb.

Vsem Vam pa, ki imate srce za zatiranje, pravimo samo eno: *Delajte za «Jugoslovansko Matico», da bo nasilje nad brati končano!*

Politične vesti.

(Ustavni odbor) nadaljuje svoje delo, ki ga konča do konca tega meseca.

(„Kancelparagraf“ sklenjen.) Na predlog našega poslanca Avramovića je bil sklenjen v ustavnem odboru „Kancelparagraf“. Klerikalci so sicer poizkusili z vsemi sredstvi preprečiti sprejem, pa je bil ves njihov trud zaman. Radovedni smo, če bodo tudi sedaj govorili o „vplivu“ dr. Korošca v Beogradu, ko ne morejo preprečiti niti za nje najgroznejšega „Kancelparagrafa“.

(Da ne bodo lagali) klerikalci zopet, da je vera v nevarnosti, pričubujemo sklep ustavnega odbora glede verskega pouka v šoli. Sklep se glasi: Vse šole morajo dati nadvse v zvezi in v posebej državno zavest v svrhu državnega edinstva in tolerance. Kar se tiče verskega pouka, morajo otroci sprejemati verski pouk po želji staršev, odnosno njih namestnikov, ločeni po veroizpovedi. Torej vera zaenkrat ni v nevarnosti.

(Pisemska tajnost) se ne sme kršiti. Uradniki, ki bi se pregrešili proti tej določbi bodo kaznovani. Tajnost velja tudi za brzojavne in telefonske pogovore. Le za slučaj mobilizacije, vojne ali sodne preiskave je po sklepu ustavnega odbora dovoljena izjema.

(Drugi važni sklepi) ustavnega odbora: Vsak državljan ima neposredno pravico in ne da bi poprej prošil za dovoljenje, da toži državne in samoupravne organe za krivice, ki bi mu jih ti napravili v svoji službi. Za škodo je odgovorna država, kateri so uradniki po posebnem zakonu odgovorni. Za ministre, sodnike in vojake pod zastavo veljajo posebni zakoni. Tožba za odškodnino zapade po šestih mesecih.

(Državne službe.) Ustavni odbor je sklenil dalje, da so vsi poklici v vseh strokah državnih služb enako pristopni vsem v naši državi rojenim ali priseljenim, ki so narodnosti SHS. Tudi tuji naseljeni državljanji morejo dobiti državno službo, če so že 10 let nastanjani v naši kraljevini. V izrednih primerih, če zahteva to kompetentno ministrstvo in če to odobri državni svet, pa tudi prej.

(Nova hrvaška vlada.) Za hrvaškega bana je imenovan dr. Tomislav Tomljenović. Notranje poverništvo prevzema dr. Bošnjak, socialno politiko Ance, prosveto Alaupović, pra-

vosodje dr. Kockar, za narodno gospodarstvo še ni določen kandidat.

(Zagreb) Šteje po ljudskem štetju 108.338 ljudi, med temi 5416 vojakov, torej malo manj kot Beograd.

(Dijaški pretepi v Zagrebu.) Pri volitvah delegatov za kongres akademikov v Pragi je prišlo v Zagrebu zaradi nastopa komunistov do hudih preteпов, pri katerih je bilo več dijakov tako ranjenih, da so jih morali prepeljati v bolnico.

(Beograd) Ima po ljudskem štetju okoli 110.000 prebivalcev, približno ravno toliko kot Subotica. Sarajevo šteje 58.000 ljudi in je torej večje od Ljubljane.

(Jugoslovansko-laška razmejitvena komisija) se je sestala v Ljubljani in pričela s svojim delom. Načelnik naše komisije je Slovenec general Majster, člana pa generalstabsni polkovnik Jelenič in Daskalović. Italijanski komisiji načeljuje general Vachelli, člana pa sta polkovnik Garibaldi in Salata. Komisija je obiskala doželne predsednika dr. J. Pitamica, ki ji je vrnil obisk.

(Evakuacija logaškega okruga.) Tako, kot se je sestala jugoslovansko-laška razmejitvena komisija, je bila sklenjena evakuacija nam pripadajočega ozemlja, ki se je izvršila v soboto. Lepo okrašen vlak je peljal člane naše komisije v Logatec, Raketi in Planino, kjer so naši osvoboditelji rojaki s solzami v očeh pozdravili zastopnike naše Jugoslavije. Odigrali so se nepozabni prizori in na vsem osvobodjenem ozemlju se je obhajal praznik, kakor še nikoli. Edino misel na druge brate tam preko, ki ostanejo še nadalje pod laškimi nasiljem je grela veselo navdušenje. Pa pride tudi za te še čas osvoboditve in ravno osvobodjeni bratje, ki poznajo trpljenje pod laškimi jarmom najbolje, bodo gotovo k temu pripomogli, kolikor je le v njihovi moči. Osvobodene brate, naše vrle Notranje pozdravljamo najiskrenejše z vročo željo, da ne bodo samo delavci za našo državo, temveč da bodo enako neustrašeni borci za našo Staro pravdo! Zivelj kot rojaki in somišljeniki!

(Tudi evakuacija Dalmacije) in istrskih otokov se je pričela. Upati je, da bo še ta mesec dovršena.

(Naknadne volitve v konstituante) se bodo vršile po izpraznitvi od Italijanov zasedenega ozemlja v Dalmaciji. Volilo se bo 9 poslancev.

(Solstvo.) Po najnovejših podatkih je v Srbiji 3296 šol s 4368 razredi in 4235 učitelji, v Crni gori pa 205 šol s 509 razredi in 492 učitelji. Skupno število šolskih otrok znaša 208.721.

(Neredi v Italiji) še niso prenehali. V zadnjem času so se kravo spopadi v Rovinji fašisti in socialisti.

(Volitve na zasednem ozemlju) so odgodene. Vršiti bi se morale prvo nedeljo v mesecu aprilu, kar je pa izključeno, ker še ni storjeno nobeno pripravljalo delo. Odgoditev volitev opravljajo v zvezi s težavnim parlamentarnim položajem Italije, ki zahteva nove volitve. Še verjetneje pa je, da se Italijani boje, da bi prišlo v laški parlament preveč jugoslovanskih poslancev, vsled česar bodo čas odgoditve porabili za volilne sleparije in za razna nasilja, da bodo izpadle volitve po laških željah.

(Luka Baroš) pripade po tajni pogodbi rapalskega dogovora nam.

(Na Reki) mora biti po zahtevi naše vlade toliko naših orožnikov, kolikor bo laških karabinjerjev. Oboji skupno nadzorujejo izvršitev opatijskega dogovora, ki je bil sklenjen med D'Annunzijem reškim svetom in generalom Caviglijem. Izvršujejo razorožitev prebivalstva in kontrolirajo odhod legionarjev v Italijo.

(V Loreto) je pogorela znana bazilika, ki je slovela tudi pri nas kot božja pot. Zažgali so jo tatovi, ki so pokradli vse dragocene cerkve v vrednosti nad 12 milijonov lir.

(Boko Kotorško) izpraznilo tekem tedna Francozi. Za komandanta luke bo imenovan eden naših višjih pomorskih oficirjev od momarniškega oddelka v Zemunu.

(Bolgarska kmetijska stranka) je imela te dni v Sofiji svoje veliko zborovanje. Nad 20.000 kmetov, delegatov, se je sestalo v prestolnici na zborovanje, na katerem je imel vodja stranke, sedanjí ministrski predsednik Stambulijski, 15 ur trajajoč govor. Zborovalci so izrekli doseganemu vodstvu stranke popolno zaupanje in odobrili njegov program.

(Program Stambulijskega.) Da se Bolgarska osvobodi iz težavnega položaja, bo izdelala vlada zakon o kaznovanju krivcev za težke posledice vojne in vojnih dobičkarjev. Uvede se volilno načelo pri uradništvu. Mirovna sodišča so uvedena povsodi in brezvestnost odvetnikov bo kaznovana. Železnice delajo Bolgarski čast. Splošna delovna dolžnost je uvedena in se bo uporabila v to, da se premaga stavbna kriza v mestih. Ker je mesto

Sofija nam sovražna tabor, zato bomo njegov odpor zlomili. Glede monarhijske je izjavil Stambulijski, da je za carja Borisa, ki bi moral biti predsednik republike, če ne bi bil car Bolgarske. Z Jugoslavijo so mogoča pogajanja šele tedaj, kadar bo poravnana spor med Srbi in Hrvati. Zgraditi se mora kmetijska internacionala. Ideje socialistov moramo pobiti z lastnimi idejami. Končno je še govoril več kot eno uro za strankarsko disciplino. Vsi morajo biti naročeni na „Zemljoradniško Zastavo“, vsi morajo delati v stranki, ker le tako obdrži kmetijski stan Bolgarsko zmago v svojih rokah. Stambulijskega besede veljajo v marsičem tudi za nas.

(Socialistična konferenca) se vrši te dni na Dunaju. Boljševiki ji nasmehljivo pravijo „konferenca dve in pol“, ker ne priznava niti druge, niti tretje internacionala. Izmed Jugoslovancov so se udeležili konference za Slovence Eftin Kristan, dr. Korun in Zvonimir Bernot, za Hrvatje Vladimir Bornemissia in za Srbe Dragiša Lapčević, dr. Živko Topalović, Milica Topalović, Dragiša Džurić in Jovo Jakšić. Poleg njih so prišli zastopniki Nemčije, Anglije, Francije, Avstrije, Rusije, Švice, Češke in Rumunije.

(Romunija) se je odločno izrekla proti temu, da bi prišli Habsburgovci na ogrski prestol. Vedno slabše poje Koricki!

(Plebiscit za Nemčijo) nameravajo pripraviti vse tirolske stranke dne 24.ega aprila. Ističasno so pozvane vse stranke na Salzburgem in Gorenjeavstrijskem, da store isto.

Zatiranje peronospre ali paleža na trtah.

Ze zopet spis o zatiranju peronospre! bo vzkliknilo veliko bralcev-vinogradnikov, ki menijo, da so za zatiranje peronospre že dovolj storili, če so kak poljuben dan, ko so imeli ravno čas, nakacali trtno listje z galicijno-aponivim škropilom, ki je bilo morda že več dni staro in torej nič več za rabo.

Peronospora na trtah, ki uniči, če se jo ne zatira, ves pridelek in čez nekaj let umori vso trto, je jela v Evropi nastopati okoli leta 1880. Imamo jo torej že 40 let. Koliko je vinogradnikov, ki bi vedeli in znali oceniti orjaški duševni in telesni napor znanstveno naobraženih kmetijskih, odnosno vinarjskih strokovnjakov, preden so doznali pravo naravo te hude trtne bolezni, pravi način zdravljenja bolnih trt ter z razkazovanjem, javnimi govori in z nebrijnimi spisi vinogradnike učili z uspehom peronosporo zatirati?! Ker pa mlajši rod niti ne ve za početek tega delovanja kakor mu tudi ni znano, da imajo pri tem zasluge edino kmetijski strokovnjaki, četudi nimajo žuljavih rok, zato odklanjajo vse nadaljnje boljše strokovne nasvete s stalnim odgovorom: saj me je že oče vsega naučil.

To kvarno in napačno mnenje o kmetijskih strokovnjakih, ki je med nami Slovenci posebno razširjeno, je posledica razmer, v katerih se je razvijalo naše umno kmetijstvo (seveda kolikor ga imamo), in ki ga med preprostimi kmetovalci utrjuje s svojo demagogijo za proselj narodnega gospodarstva impotentna inteligenca, ki je pohajala naše za življenje malovredne srednje šole in tiske fakultete, na katerih so jih po avstrijsko plombirali, če so se le dovolj nagulili.

Kaka slast, če se pozna duševno razpoloženje preprostega kmetovalca in se ga s sladkimi besedami in z lažo da prepričati, da on vse ve, ker ima žulje, a kmetijski strokovnjak ničesar, ker jih nima!

Zaradi sile, ker drugače bi nič ne pridelal, je vinogradnik le počasi in z nevoljo pričel zatirati peronosporo z modro galico po nasvetih strokovnjakov, toda način tega zatiranja strokovnjaki na podstavi znanstvenih priporočil od leta do leta še izpopolnjujejo in ga popolnejšega priporočajo. A koliko je vinogradnikov, ki se novih in boljših nasvetov poprimajo?! Dandanes vemo: kako, kje in kdaj je trtno listje prav in pravilno škropiti, a naši naščuvani starokopitneži se za vse to ne zmenijo, oni seveda vse najbolje vedo in če v zlic napačnemu škropljenju peronospora trte opali, niso sami vzrok, ampak modra galica, na katero vale vso krivdo, češ: bila je za nič.

Sedaj nujno priporočamo za zatiranje peronospre namesto drage modre galice (žveplenokislega bakra) za polovico cenejši bakreni klorid, ki je učinkovitejši in s katerim bi prihranili v Sloveniji letno nad 20.000.000 kron, obilo dela in truda ter bi celice na listju manj zakacali, zaradi česar bi stvorilo čudežno delujoče zelenilo v njih pod vplivom solčne svetlobe več sladkorja, ki je v grozdju tako važno. Naj se gredo soliti vsi kmetijski strokovnjaki skupaj s takimi biftloškimi, bio-

kemijskimi in biotehniškimi razpravami! Bognečaj, da bi kmetovalec, kakor bi moral, imel o teh rečeh vsaj osnovne pojme, ker bi potem seveda zrastle demagogom čez glavo in kmetijski stan bi postal ves „samostojen“ (!!!) in bi kot tak več dal na kmetijske strokovnjake, če so tudi brez žuljev, nego na ščurvarje, katerih namen je, kmetovalce toliko časa sebi v prid zaslužjevati, kolikor dolgo le gre.

Ker je dviganje kmetijske produkcije pri prosvetnem delu v prid kmetijstva prva naloga, ki so jo zmožni vršiti le plačani ali neplačani kmetijski strokovnjaki, zato velja vse, kar sem zapisal glede peronospre, tudi za kmetijstvo vobče.

G. Bartol.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(Ekonom.) Kakor je bilo že v zadnji številki „Kmetijskega lista“ omenjeno, se je preosnoval „Ekonom“ v zadrugo. Vsem delničarjem doseganja „Ekonom“ in onim, ki žele pristopiti k zadrugi, naznanjamo, naj se zglase ob priliki pri „Ekonomu“ v Ljubljani, Kongresni trg št. 9, kjer začasno posluje, da bodo podpisali pristopnico in prepisali delnice na deleže, oziroma iste izplačali. Onim iz oddaljenih krajev se bodo poslale na dom pristopnice v podpis. — Načelnstvo.

(Sadjarsko društvo za Slovenijo.) Dne 20. februarja je bil v posvetovalni dvorani poverjenišva za kmetijstvo v Ljubljani pripravljajni občni zbor tega društva. Kljub pičli udeležbi (30 udeležencev) je bilo zborovanje živahno in uspešno. Iz pravil posnemamo, da plačujejo prvi člani po 10 dinarjev na leto, dosmrtni člani, ki morejo biti le fizične osebe, plačajo 300 dinarjev enkrat za vselej, ustanovni člani pa najmanj po 1000 dinarjev. Izvoljeni so bili gospodje: Za predsednika Ivan Belle, ravnatelj kmetijske šole v St. Juriju ob južni železnici, za njegovega namestnika M. Humeč, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani, za tajnika pa M. Levstik, učitelj in posestnik v Celju. V odbor so bili voljeni ti-le gospodje: Fr. Gorjan, sadjarski nadzornik v Celju (blagajnik); Josip Priol, strokovni učitelj v Mariboru; Josip Kajoš, strokovni učitelj na Grmu; Fran Gombač, višji kletarski nadzornik v Ljubljani; Josip Zupanc, vinarjski inštruktor v Ptuj; Fran Rus, nadučitelj in posestnik na Bledu; J. Premrov, posestnik v Grahovem pri Cerknici; Anton Godec, posestnik v Mali nogi; J. Kržišnik, nadučitelj v Preski; Fel. Robič, veleposestnik v Limbušu; Rudolf Pevec, trgovec v Mozirju; Fran Oset, trgovec na Vranskem; Fr. Ferlinc, nadučitelj v p. v Smarju pri Jelšah; Bl. Tominc, nadučitelj v Globokem. Namestniki so gospodje: J. Babnik, posestnik na Glincah pri St. Vidu; Fr. Trampuž, kmetijski referent v Ljubljani, in Josip Kolenc, veletržec v Celju.

Najvažnejši sklep na tem občnem zboru je bil gotovo ta, da zastavi društvo svoje delovanje s tem, da začne izdajati društveno glasilo, ki se smatra za nadaljevanje „Slovenskega sadjarja“. Ker je pa to združeno z ogromnimi stroški, sklene občni zbor, počakati z izdajanjem toliko časa, da se zglašijo dovolj članov. Obenem se sklene zbirati potrebni kapital s pridobivanjem dosmrtnih in ustanovnih članov. Za začetek se bo moral tudi obseg lista omejiti na 6 številk letno. Uredništvo bo prevzel vsaj začasno doseganji urednik „Slovenskega sadjarja“, višji sadjarski nadzornik M. Humeč, Ljubljana, Linhartova ulica 12. Komur je nar prospeh našega sadjarstva, ta bo nemudoma pristopil k društvu. Ako se do 15. marca t. l. zglašijo dovolj članov, bo izšla prva številka „Slovenskega sadjarja“ že koncem marca. Sadjarji! Pokažite, da je strokovno društvo za sadjarstvo potrebno! Omogočite s svojimi pristopom k društvu skorajšnji pričetek društvenega delovanja!

(Zveza slovenskih zadrug) je imela dne 17. februarja svoj redni občni zbor. Udeležba je bila na zboru jako dobra. Predsednik dr. Milko Brezgar je otvoril sejo in podal kratko poročilo o delovanju zveze v preteklenem letu. Važno dejstvo je, da se je zveza finančno okrepila in da razpolaga s približno 15 milijoni kron. Po vojni se je zopet oživelo združeno življenje in „Zveza slovenskih zadrug“ je začela zopet ustanavljati nove zadruge. Upati je, da bo v letošnjem letu število zadrug še precej naraslo. Storjenih je bilo več važnih sklepov.

(Gospodinjjski tečaj v Ptuj) se prične dne 15. marca. Vodilja ga bo gospa Premrou. Tečaj, ki bo brezplačen, je namenjen samo kmetiskim dekletom. Ker so bo tečaj vršil le, če se bo prijavilo dovoljno število deklet, ki se morajo zavezati, da bodo obiskovale šesttedenski tečaj ves čas, to je od dne 15. marca pa do konca meseca aprila, zato je potrebno, da se dekleta takoj prijavijo. Prijave sprejema tajnik Sa-

gadin na okrajnem zastopu ptujskem in pa vinarjski inštruktor Josip Zupanc v ptujskem Narodnem domu. (Kultura tobaka v Sloveniji.) Do dne 23. februarja je prejela ljubljanska tobačna tovarna iz 29 občin prijave za kulturo tobaka. Prijavilo se je 160 sadivcev s 450.000 sadikami, kar odgovarja približno 20 oralom zemlje.

Največ prijav je došlo iz Štajerske, mnogo manj iz Dolenjske in Prekmurja. Opozarjamo vse na to, da bo vsak neprijavljen in nedovoljen nasad tobaka po državnih organih uničen, lastnik pa občutno kaznovan. Tobačni nasadi bodo vsi zavarovani proti toči. Način zavarovanja bo opisan v navodilu, ki bo pridejan dovoljenju. Strokovnjak za tobačno kulturo, ki je že določen, nastopi v kratkem svojo službo v Ptuj. Njegova glavna naloga bo, počevati producente o vseh fazah tobačne kulture.

(Dolžnost vojnih davatev) je ustavljena. Zemljiški lastniki smejo zahtevati, da se na njihovih zemljiških postavljene barake odstranijo; vendar mora odstranitev prbitrditi poverjenišvo za socialno skrbitvo. Za terjatve in odškodnine veljajo določbe, objavljene v št. 15 Uradnega lista. Vse terjatve in odškodnine, ki izvirajo iz zakona o vojnih davatvah, je priglasiti do konca meseca marca t. l. pri političnem oblastvu prve stopnje.

(Ne v Ameriko!) Vsakogar najresneje svarimo pred izseljenjem, bodisi v Severno ali Južno Ameriko, ker soglašajo vsa poročila v tem, da v Ameriki ni nobene možnosti zaslužka in da čakata tam vsakega izseljenca brez večjega lastnega premoženja, samo beda in siromaštvo.

(Cement za kmetovalce in kmetijske zadruge.) Poverjenišvo za kmetijstvo je izposlovalo, da bo trboveljska tvornica za portlandski cement oddala v letu 1921 mesečno po 50.000 kg cementa za kmetijske namene v Sloveniji. Blago bo razdeljevalo poverjenišvo samo. Naročniki določijo naravnost iz tvornice, ki bo tudi kupnino vselej obračunala naravnost z naročniki. Podružnice „Kmetijske družbe“ in kmetijske zadruge, ki reflektirajo na cement, naj prijaviijo potrebno množino do 15. dne vsakega meseca poverjenišvo za kmetijstvo v Ljubljani, ki bo potem vse potrebno ukrenilo, da se bo blago dobavilo v štirih do osmih tednih. Blago se bo oddajalo le v celih vagonih (10.000 kg); umestno je tedaj, da se kmetovalci, ki rabijo manjšo množino, združijo in naroče blago skupno potem svoje kmetijske podružnice. Poverjenišvo pa ne more prevzeti nikake odgovornosti za pravočasno dobavo cementa, četudi je trboveljska tvornica obljubila, da bo blago dobavila v zgoraj navedenem normalnem roku. Vse druge dobavne pogoje prejmejo naročniki naravnost od tvornice, oziroma trboveljske družbe v Ljubljani.

(Revizija carinske tarife) je izvršena. Revizija se je izvršila po načelu, da se omogoči razvoj naše industrije. Zato so sirovine carine proste, carina na polfabrikate je znižana, izdelki pa se carinijo po njih vrednosti. Stroji so carine prosti, kar je posebno važno za poljedelce. Izvoz žita je prost vsake carine, izvezta je le pšenica, ki jo potrebujemo doma. Carina na izvoz živine je znatno znižana. Dovoljen je izvoz konj in goveje živine v teži nad 500 kilogramov. Za volno in staro železo je ostala izvozna prepoved. Znižana je carina na izvoz kož. Leseno oglje je carine prosto.

(Nova izvozna carina) je znatno omiljena. Od vagona desk se plača v davkom na poslovni promet vred 600 kron carine. Za pšenico se bo plačevalo 120 K carine in 60 K poslovnega davka. Za izvoz prasiče 1200 in 600 kron. Pri izvozu svinjskega mesa in slanine se plača skupno 600 K, za mast pa 720 K za 100 kg. Za izvoz pitanelega vola preko 500 kg se plača 3000 K, za vole izpod 500 kg pa 6000 K. Izvoz je svoboden razen za pšenično, oves, konje, kobile in žrebeta razen za one belgijske in norške rase, govede in bike po 500 kg, krave pod 8 leti, volno, prepoge, sladkor, premog (izvzet je žgiti), zlato, srebro in sirovo železo. Velik boj je bil zaradi izvoza konj, ki ga je onemogočil radikalec Velizar Jankovič, ki je velik prijatelj naših klerikalcev (bil je na orlovskem taboru v Mariboru), ki si ni dal dopovedati, da nima Srbija nobene koristi od prepovedi izvoza konj iz naših severnih krajev.

(Krma pri izvozu živine.) V državo, ki mejijo na našo državo, se more izvoziti krma za izvozno živino brez carine in brez zavarovanja valute v količini, potrebni za desetdnevno prehrano živine; če se pa izvažna v druge države pa za 15dnevno prehrano. Kot dnevna količina krme velja za prasiče kilogram koruze, za ovce kilogram sena in pol kilograma otrobov, za vola štiri kilogrami sena in kilogram otrobov.

(Izvozna carina na rezan les) je znižana na 6 kron za 100 kg. Z obrtnim davkom vred znaša torej sedaj izvozna pristojbina 9 kron za 100 kg.

(Naš izvoz) v Združene države ameriške je znašal leta 1920. 223.627 dolarjev.

(Uvoz masti) v Nemčijo je zopet dovoljen.

(Slovensko besedilo carinske tarife) se naroča pri „Gospodarskem uradu, delegacije ministrstva za finance v Ljubljani“. Knjiga velja 80 kron. Na naročila brez denarja se ne ozira.

(Izvoz vina na Češko.) Po vsej češkoslovaški republiki se pridela letno 550.000 hektolitrov vina, in sicer na Češkem 5000, na Moravskem 200.000, na Slovaškem 265.000 in v Podkarpatski Rusiji 80.000 hektolitrov. Ker pa znaša letni konsum v republiki okoli 2.000.000 hektolitrov, je treba letno uvoziti 1.450.000 hektolitrov vina. Dosedaj se uvažja z bog nizke ogrske valute večinoma ogrsko vino, potem italijansko in v najmanjši meri jugoslovansko. Uvoz vina gre večinoma po Donavi preko Bratislave, kjer se plačuje za liter od 13 do 14 čeških (24 do 26 naših) kron. V Pragi pa se prodaja vino še znatno dražje, in sicer navadno namizno vino po 30 do 40 naših kron. Te številke govore jasno, da bi mogli mi z uspehom konkurirati na Češkem v vinski trgovini, saj se plačuje v Banatu liter vina po 11 do 12 naših kron. Pa tudi štajerska vina bi mogla zbog svoje dobre kakovosti uspešno tekmoovati z drugimi vini. Potrebno je le, da se naši vino-tržci združijo v močno ekspozitno zadrugo, ki se poprime z vsi vno tega korisnega posla. Čim dalje odlašamo, tem trdnejša bo pozicija nam sovražne konkurence.

(Svoboden izvoz premoga) iz Anglije je s prvim marcem zaradi zastoja angleške industrije dovoljen.

(Ljubljanski trg.) Mesa vseh vrst je v izobilju. Kakovost govedine se je znatno izboljšala. Cene: Govedina 28 in 30 K, teletina 24 in 26 K, svinjina 30 in 32 K, kozličji in jaginetina po 24 K kilogram. S sadjem je ljubljanski trg dobro založen. Kilogram jabolk od 8 do 10 K, jajca po K 1-50. Cene sladkorju so padle in znašajo za kristalni beli sladkor 52 K, za sladkor v kočkah 56 K za kilogram. Ostale cene so neizpremenjene.

(Desetkronski bankovci) ki so žigosani z napisom „Posojilnica v Brezicah, registrovana zadruga z omejeno zavezo“, toda brez žebelice sredi žiga, so ponarejeni.

(Uporaba prerezanih znamk) je ukinitve.

(Raztrgane dinarje) morajo po naročilu finančnega ministrstva zamenjati državne blagajne.

(Posojilo ljubljanske občine.) Mesto Ljubljana namerava najeti posojilo 20.000.000 kron za regulacijo mesta in izboljšanje cest, ulic in trgov.

(Dva milijona železniških pragov) potrebujejo naše železnice. Za njihovo nabavo bo razpisana javna licitacija.

(Cinobir in živo srebro) je odkril g. Daniel Omerza v svojih rudnikih pri Sv. Pavlu v Savinski dolini.

(Nov premogovnik.) V Fušnici pri Livnu (Bosna) so otvorili nov rudnik, ki daje premog s 4600 kalorijami. Na 78 km oddaljeno postajo prevažajo premog z avtomobili.

(Veliko električno centralo) zgradi ministrstvo za javna dela v Kostolcu na Donavi. Centrala bo veljala 60 milijonov kron. Poleg tega gradi isto ministrstvo na progi Kostolac-Beograd še osem manjših električnih central.

(V Zagrebu) se ustanovlja tovarna za petarsko blago. Tovarna bo zgrajena v velikem slogu.

(Kilogram žlata) velja sedaj 350.000 avstrijskih ali okoli 90.000 naših kron. (Poljedelskih pridelkov) manjka po vsej Švici.

Obrtnik.

Obrtniške vesti.

(Davki.) V zadnjem „Obrtniku“ smo čitali članek o nezasišanem navijanju davkov pri mali obrti. Vse izgleda tako, kakor bi hoteli naši vodilni krogi malo obrt popolnoma uničiti. Čeprav razumemo, da jim je velekapitalizem bolj pri srcu kakor mala obrt, vendar moramo poudarjati z vso odločnostjo, da je za obstoj države (posebno naše Jugoslavije) neobhodno potrebna mala obrt, vsled česar jo je treba kolikor mogoče podpreti in povzdigniti, ne pa, kar je danes žal na dnevnem redu, s pretiranimi davki uničiti. Pod vsako kritiko je današnji davčni sistem, ki uničuje še zadnjo truhlo življenja malemu obrtniku. Vse pritožbe, prošnje in še tako utemeljene resolucije obrtnikov so zaman, kajti gospoda v Beo-

građu si misli, da je obrtnik desorganiziran in da more z njim delati kar hoče. Temu pa ni tako. Ozirno se samo nekaj let nazaj in uvideli bomo njihove razne slike prevratov, pregrupacij in novih idej človeške družbe. Nekatere manj pomembne, nekatere vedno holi naraščajoče v silo. Narodi se hočejo otresti tega, kar jih je sto-

letja mučilo in tlačilo. Tudi mali obrtnik je vstal ter gleda sedaj jasno v bodočnost in čaka trenutka, da se mu zasveta lepša bodočnost. Obrtnik, vajen trdega dela in skromnega življenja, se ne boji ne bodočnosti, ne prevratov, vendar teptati se ne pusti. On hoče delati, a zahteva tudi, da se mu pusti takšno življenje, kakršnega za-

htevajo vsi drugi stanovi. Toliko v razmišljanje merodajnim faktorjem okrog finančnih blagajn. (Društvene vesti) „Obrtna organizacija za Slovenijo“ vabi vse svoje somišljenike na shod obrtnikov, ki bo v ponedeljek, dne 7. marca ob treh popoldne v društveni dvorani „Obrtnega društva“ v Novem mestu. Ker je ta

shod sklican v prvi vrsti le zaradi previsokih davkov, ki se nalagajo malemu obrtniku, in ker se udeležje tega shoda tudi naši zastopniki, med temi gospoda poslanca I. Pucelj in I. Majcen, je želeli, da se po možnosti udeležje shoda vsi obrtniki. (Obrtniki) organizirani v zadrugah in obrtnih društvih Crnomlja in Metli-

ke, sklicujeta za dan 6. marca izredna občna zborna, da na njih enodušno protestirajo proti previsokim obremenitvi obrtnikov z dohodninskimi davki in zaradi bolniških blagajn. Obrtniki Metlike in Crnomlja kakor tudi okoličani obeh mest - dne 6. marca vsi na občna zborna!

Vabilo na redni občni zbor Splosne gospodarske zadruge v Sevnici ob Savi, r. z. s. o. z.,

ki bo na tibo nedeljo dne 13. marca 1921. ob devatih popoldne v lastni hiši št. 15 v Sevnici.

Dnevni red:

- 1.) Poročilo načelstva.
- 2.) Poročilo nadzorstva.
- 3.) Smernice za bodoče delovanje.
- 4.) Volitve.
- 5.) Slučajnosti.

Vse člane in prijatelje zadruge vabi k mnogobrojni udeležbi **načelstvo**

Bi anca.

Aktiva.

Hiša št. 15 v Sevnici	K 182.477 09
Inventory in zaloga	516.941 98
Gotovina dne 31. d.embra 1920.	22.527 25
20% ne priznanice	1.991 -
Saldo	K 724.935 82

Pasiva.

Deleži	K 165.258 -
Posojila	297.216 -
Tekouči dolg	79.494 63
Čisti dobiček (rezervni sklad)	182.401 79
Saldo	K 724.935 82

Vabilo na redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Srečah, registrirane zadruge z neomejeno zavezo.

ki bo na Jožefovo dne 13. marca 1921. ob dveh popoldne v posojilničnih prostorih s sledečim dnevnim redom:

- 1.) Poročilo načelstva in nadzorstva.
- 2.) Potrjenje računa za leto 1920. in razdelitev čisti dobička.
- 3.) Volitev treh članov načelstva.
- 4.) Volitev nadzorstva.
- 5.) Slučajnosti.

Če bi občni zbor ob d. ločenem času ne bil sklican, se bo vrnil v smislu § 33. pravil ene uro kasneje drug občni zbor, ki bo sklical brezpogojno.

J. Klemenčič s r. J. Sinko s r.

Primešaj krmi Mastin!

V smislu odloka državnice vade za hranilstvo v Ljubljani z dne 18. julija 1899, št. 10.195, ki m. ga je mestni magistrat ljubljanski izpovedil dne 28. julija 1909, št. 25.253, smejo d. etično s. d. Mastin, redni oraček za prasiče in za vsako živino, lekararji, trgovci, drogerije in kramarji prosto prodajati. Mastin je kot prost obrtni preimel oglašen v Ljubljani, dne 8. avgust. 1900, mas. opr. št. 28.561. - Ako Mastin v lekaruah in trgovinah ne dobite, ga naročite po pošti. 5 savorjev Mastina stane 50 kron in se jih pošlje po pošti na dom.

Mazilo zoper garje (naftni mazilo) uniči pri ljubljen garja, hčaji, srbečico, kožne bolezni in izpuščaje; pri živini uniči garje. Lonček tega mazila velja po pošti 15 kron

Lekarnar Trnkoci v Ljubljani (Slovenija) zvraven rolovza.

Posestvo na prodaj

v bližini Zlatnega mostu, obsevajajoce okoli 16 orator, polovica gozd, ostalo travniki in njiva. Poleg hiša z gospodarskim poslopjem. Cena 65. 000 kron.

Proizvo se v uradni listi „Kmetijskega lista“.

Prva srbska tovarna sirilnega praška in sirilne tekočine

Gjoka Dimitrijević, Niš, ima v zalogi sirilni prašek in sirilne tekočine, cenejše in močnejše kakor tuji proizvodi.

Vabilo na XXIV. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice za Kandijo in okolico,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki bo v nedeljo dne 13. marca 1921. ob osmih zjutraj v pisarni zadruge s sledečim dnevnim redom:

- 1.) Citanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
- 2.) Poročilo načelstva in nadzorstva.
- 3.) O. loženje letnih računov.
- 4.) Izprememba pravil.
- 5.) Nadomestna volitev funkcionarjev.
- 6.) Rešitev pritožb po § XX, lit f, za društva pravil.
- 7.) Eventuelna volitev razsodišča.
- 8.) Eventuelna dovolitev nagrad funkcionarjem.
- 9.) Poročilo o izvršeni reviziji.
- 10.) Slučajnosti.

NB. Ako bi zbor ob osmih ne bil sklican, se sklice eno uro kasneje drug občni zbor, ki bo sklical veljavno ne ozirajo se na številno navzočnost zadrugarjev.

Načelstvo.

Iščemo trtničarja in drevesničarja za takojšen nastop. Podatke s opisom predizobrazbe in dosežane prakse sprejema po družba „Kmetijske družbe za Slovenijo“ v Novem mestu.

Žepne, stenske, nihalne, kuhinjske ure, budiljke, zlatnino in srebrnino

Ivan Pakiž v Ljubljani, Stari trg št. 20.

Govejo živino in prasiče

kupuje po najvišjih cenah

Prva jugoslovanska prekajevalnica Maribor-Pobrezje 10.

Hlode

smrekove, mecesnove, borove, brastove in druge kupuje po najvišjih cenah trvdka

Lavrenčič & Co., lesna industrija in trgovina

Ljubljana, Dunajska cesta št. 47.

Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 16

se priporoča za naročila vizitk, trgovskih pisem in kuvert ter vseh vrst tiskovin.

Pozor! Dospela je velika pošiljatev raznih gumbov za sukno, igel, modrega blaga, finih žlic, toaletnih in čevljarskih potrebščin in orodja.

Na debelo in na drobno.

Za obilen obisk se priporoča trvdka

Josip Petelinc
tovarniška zaloga šivalnih strojev v LJUBLJANI, Sv. Petra nasip št. 7.

Za praznike in bližnjo pomlad

priporočamo svojo veliko zalogo različnega angleškega in češkega sukna, volnenega blaga za moške in ženske obleke, različno perilno blago, kakor platno, šifone, cefirje, tiskarino v najnovejših vzorcih in bogati izberi, dalje različne volnene in šivane odeje za postelje, svilene, volnene in bombažaste rute za na glavo itd. Opozorjamo tudi na raznovrstne ostanke po zelo znižanih cenah.

A. & E. Skabernè
veletrgovina z manufakturnim blagom
v Ljubljani, Mestni trg št. 10.

Poljedelski stroji

Mlatilnice

za ročni in vratilni pogon, vratila štettinške, triferje, samo: eznice za pogon z roko in s. lo, sadne in vinske, stiskalnice, sadne mlince, b. zopartinike, bakrene kotle in drugo ima vedno v veliki izbiri v zalogi istavnica po umrlom sopru

Franco Hitti,
Ljubljana, Sv. Martina cesta št. 2.

Edina zaloga poljedelskih strojev iz tvornice Umrat & Komp.

A. Drogenik
„pri Solncu“
CELJE, Glavni trg.

Veliki zaloga vsakovrstnega tuzemskega in inozemskega manufakturnega blaga, kakor: m škega sukna, belega, pisanega platna, blačevine, tiskovine, barhanta, moškega in ženskega perila, moških in ženskih nogavic, nava. njih in svilenih rut ter krojaških potrebščin u. debelo in na drobno.

Modro galico kg po 20 kron

za krajevne odbore SKS. in kmetijske organizacije oddaja meseca februarja proti plačilu v naprej, le v celih vagonih, franko vse železniške postaje v Sloveniji.

d. d. Ekonom v Ljubljani.

Drugim se oddaja ta modra galica pod istimi pogoji kilogram po 21 kron. Za manjša naročila, toda le v celih sodih ali zabojih, veljajo te cene franko kolodvor Ljubljana.

Menjalnica
Slovenske eskomptne banke

Telefon int. št. 3 **Ljubljana** Telefon int. št. 3

nasproti glavnega kolodvora

kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah, sprejema vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po najugodnejših pogojih; ima poseben borzni oddelek.

Družba „IMPEX“
LJUBLJANA, Krekov trg št. 10

kupuje vsakovrstno klavno živino in prasiče po najvišji ceni.

Trgovina in zaloga:

Aleksandrova cesta št. 13

Ivan Kravos
MARIBOR

Sedlarska delavnica: Koroška cesta št. 17.

Zaloga konjskih oprem za lahke in teške vožnje kakor tudi razne potrebšchine za konje, navadni beli ter najfinejši bičevniki za kočije. Obnošene opreme in sedla na izbero. Kovčugi in torbice za potovanje. Vrvarsko blago. Gonilni jerment v vsaki širini za mlino, žage itd.

Na debelo in na drobno. Postrežba točna in solidna.

Pnevmatike za avto n kolesa v vseh d' menzijah, gumijev predmete, vsakovrstne žice za električno napeljavo, elektrotehnični material in vsakovrstne potrebšchine priporoča po najnižjih cenah

M. Kuštrin,
Ljubljana, Dunajska cesta št. 20; telefon št. 470.
Podružnica: Maribor, Jurčičeva ulica št. 9.

Kapital: K 20 000 000 **SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA** **Rezerve okrog K 6 000 000**

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU **LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1** IZVRŠUJE VSE BANCNE TRANSAKCIJE NAJAVULANTNEJE

DENARNE VLOGE - NAKUP IN PRODAJA EFEKTOV, DEVIZ, VALUT - ESKOMPT MENIG, TERJATEV, FAKTUR - AKREDITIVI - BORZA